

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-06-17

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 70 dienų!

Pasaulio lietuvių centrą užvaldė kalėdinė nuotaika

Kas kartoja daugiau nei kartą, tai galima jau vadinti tradicija. Gruodžio 1 d. jau antrą kartą Pasaulio lietuvių centre (PLC) Čikagos priemiestyje Lemonte buvo surengta muzikinė teatralizuota šventė vaikams, jų tėveliams bei visai lietuvių bendruomenei, taip pradedant kalėdinių renginių sezoną.

Jaukioje šiltoje salėje susirinko daugiau nei 200 svečių, vaikai sutūpė ant žemės arčiau kalėdinės eglutės. Du nykštukai – Aušra ir Ramūnas – pakvietė vaikučius į pasakiškame miške esančius savo namučius laukti atvykstančio Kalėdų senelio. Na, o kad nebūtų ilgu laukti, muzikiniai nykštukų svečiai linksmo įvairiausiais pasirodymais. Šventę dainelėmis praskaid-

rino Alinos vadovaujamas pop choras „Svajonė“, solistė Agnė Giedraitytė, Ažuolas ir Arija su mama Aldegunda, fleita į snaigių sukūrį nuskraidino Gloria, šokiu ir spalvingais kostiumais džiugino Eglės šokių studija bei visai neseniai įsikūrusi Rutos šokių grupė. – 12 psl.

„Stormy Photography Company“ nuotraukos

ŠIAME NUMERYJE:

„Tikslas – Amerika“ stotelė: Massachusetts – 4 psl.

Morris B. Sachs: portreto eskizai – 6 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Vilniaus studentų projektas Bostone sulaukė tarptautinio pripažinimo

„Vilnius-Lithuania iGEM 2017“ komanda sužibėjo tarptautiniu lygiu (iš k.): Justas Ritmejeris, biochemija; Irmantas Rokaitis, biochemija; Adelė Tiuchtaitė, biochemija; Dainius Tautvaišas, biochemija; Aukšė Gaižauskaitė, molekulinė biologija; Ignas Maželis, biochemija; laboratorijos vadovas – Laurynas Karpus, biofizika; Ieva Šalkauskaitė, medicina; Miglė Kalvaitytė, molekulinė biologija; Ugnė Kasperavičiūtė, politikos mokslai; Aurimas Repečka, programų sistemos; komandos vadovas – Gabrielius Jakutis, medicina; Antanas Žilakauskis, biochemija.

JOVITA BELIAK-ANTANAVIČIENĖ

Lapkritį Lietuvos vardas sužibėjo tarptautiniu lygiu – Vilniaus universiteto studentų komanda laimėjo didžiausio tarptautinio sintetinės biologijos konkurso „iGEM“ didįjį prizą. Lapkričio 9–13 dienomis Bostone vykusiame konkurse „Vilnius-Lithuania iGEM“ komanda pristatė plazmidžių (DNR molekulių) reguliacijos sistemą, pavadintą „SynORI“, kuri pritraukė ne tik mokslininkų, bet ir didelių kompanijų vadovų dėmesį. Po apdovanojimų grįžusius nugalėtojus pasveikino ir pati Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė. „Draugas“ trumpai apie tai jau rašė lapkričio 21 d. numeryje, šiandien – apie šį pasiekimą plačiau.

„Jausmas nuostabus, labai didžiuojamės šiuo pasiekimu. Tiesa, iki dabar dar ne visai suprantame, kas įvyko, pergalės įvertinimui ir jos reikšmės supratimui prireiks laiko. Vis dėlto tarptautinis pripažinimas ir mūsų inte-

lektinio darbo įvertinimas kelia tik geriausias emocijas“, – pasiekimais džiaugiasi „Vilnius-Lithuania iGEM“ komandos vadovas Gabrielius Jakutis.

„iGEM“ – tai tarptautinis genų inžinerijos konkursas (International Genetically Engineered Machine competition), kiekvienais metais vykstantis Bostone bei pritraukiantis apie 300 komandų iš geriausių viso pasaulio universitetų. Konkurso sugalvojo ir 2003 metais įsteigė Massachusetts technologijos instituto (MIT) mokslininkai. „Pastaraisiais metais iGEM labai išsiplėtė ir dabar konferencijos vieta yra „Hynes Convention Center“. Konferencija vyksta trijose didžiulėse plakatų pristatymo bei parodos salėse, o komandos pranešimus skaito devyniose mažesnėse auditorijose. Išties priimti 315 komandų ir 6000 dalyvių vietos reikia daug, o ir tvarkaraštis dėl tokios gausos pranešimų yra labai įtemptas – tenka atidžiai rinktis, ką norisi išgirsti“, – išpūdžiais dalijosi Gabrielius.

– 5 psl.

Bendraujant svarbiausia – girdėti tai, kas dar nepasakyta – Peter Ferdinand Drucker

Š. m. spalio 9 d. mirė Rita Šakenienė. Pirmą kartą ją sutikau 2002 m. birželio mėn. pradžioje, kai Dainavos jaunimo stovykloje vyko Darbo konferencija, siekusi aptarti naujųjų imigrantų ir Amerikoje gimusios jaunosios kartos užduotį JAV Lietuvių Bendruomenėje (LB) ir už jos ribų. Rita Šakenienė buvo viena iš programos pranešėjų, konferencijos pabaigoje pasidalijusių savo mintimis apie ateitį. Ji stengėsi atsakyti į klausimą: „Kodėl reikalinga JAV LB?“ 2003 m. buvo išleistas konferencijos konspektas „Tikėkime savo ateitimi!“

Konspekte buvo trumpai aprašyti programos dalyviai. Ten rašoma, kad Rita Šakenienė gimusi Kaune. Studijavusi pramoninę ir civilinės statybos specialybę Kauno politechnikos ir Vilniaus inžineriniame statybos institute, 21 metus dirbo inžiniere. 1991 m. su šeima atvyko į JAV. Plačiau susipažino su JAV LB veikla. Buvo JAV LB Socialinių reikalų tarybos narė, JAV LB Vidurio Vakarų apygardos narė, JAV LB Tarybos narė. Buvusi „trečios bangos“ LB apylinkės „Krantas“ valdybos narė.

Tada sužinojau, kad ji yra sukūrusi ar bent išpopuliarinusi „trečiabangių“ sąvoką. Po daugelio metų viena žurnalistė spaudoje kėlė klausimą – „Kodėl tarp vadinamųjų antrabangių ir trečiabangių tvyro susipriešinimas?“ („Amerikos lietuvis“, 2014.01.09). Pats rašinio pavadinimas implikavo, kad susipriešinimo yra, nors tokiai išvadai duomenų nedavė. Vietoje to buvo užkalbinti trys asmenys. Vienas iš jų buvo „dypukas“ Juozas Polikaitis, kuris pateikė keletą priežasčių, dėl ko naujai atvykusius vadino „tarybukais“. Pastarieji čia rastus lietuvius pradėjo vadinti „dypukais“. Abu terminai nebuvo meilės ar pakantos aureole apsupti. Savo atsiliepime tada pastebėjau, kad susiklosčiusią padėtį bandė švelninti Rita Šakenienė, pasiūlydama žaismingą bangų įvaizdį. Bangos gena viena kitą, bet lieka to paties ežero, jūros ar vandenyno dalimi. Kiekviena banga turi savo charakteristiką, bet ritmingai banguoja ta pačia kryptimi. Kai banga atsimuša į krantą, jos likučiai grįžta atgal sutikti naują bangą. Mano manymu, tai buvo ir tebėra gražus esamos padėties aptarimas. Bangų skirtumai nebūtinai reiškia susipriešinimą, bet gali išryškinti buvusius ar esamus skirtumus laiko tėkmėje. Trečiabangių sąvokos kūrėjos jau nėra tarp mūsų, bet jos skatinta sąvoka yra prigijusi ir yra tinkama. Įdomu, kas bus ketvirtabangiai?

* * *

Kadangi su Rita susipažinau Dainavos jaunimo stovykloje, ta proga noriu prisiminti dainaviečius, dabar jau iškeliavusius Amžinybėn, kuriuos teko pažinti. Dviem progomis jau rašiau apie palūžusius Dainavos jaunimo stovyklos ažuolus. Pastaruoju metu netekome dar keturių Dainavos stovyklos pradininkų: Algirdo Nako (mirė 2016.01.01), Jurgio Idzelio 2016.07.11), Vyto Petrulio (2017.05.20) ir Leono Petronio (2017.05.22). Algirdas Nakas buvo pirmasis va-

Trečiabangių sąvokos kūrėja – jau Amžinybėje

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

saros stovyklos administratorius po persitvarkymo Dainavos direktorių taryboje 1981 metais, kai man buvo patikėtos tarybos pirmininko pareigos. Jurgis Idzelis buvo ne tik nuolatinis stovyklos lankytojas, bet ir nepailstamas darbuotojas, ypač metinių švenčių progomis. Būdamas vienas iš steigėjų, Vytautas Petrulis Dainavos istorijon yra įrėžęs gilią vagą. Jis daug metų buvo Dainavos direktorių tarybos pirmininkas. Paskutinis iš paminėtų keturių, atsiskyrusių su šiuo pasauliu, yra Leonas Petronis. Tiek moraliai, tiek talka bei finansiškai jis Dainavą rėmė ir ją laikė savo antraisiais namais. Tesiilsis ramybėje jie visi!

Prie šių pirmūnų dar noriu paminėti po jų į Dainavą atėjusią darbuotį ir per anksti – 2010 m. rugpjūčio 18 d. – į Amžinybę iškeliavusią Birutę Bublienę. Jos plati visuomeninė veikla, ypač su jaunuimu, buvo matoma ir Dainavoje. Paminėtina, kad 2007 m. ji įkūrė ir vadovavo „Lietuvos išeivijos studentų stažuotės“ (LISS) programai. Po poros metų programa buvo „įdukrinta“ JAV LB Krašto valdybos ir toliau auga ir bujoja. Ne vienas LISS programos stažuotojas yra Dainavos auklėtinis.

Daugelio Dainavos jaunimo stovyklos steigėjų ir pirmūnų jau nebėra tarp mūsų. Keletas jų ką tik buvo paminėti. Jų darbus ir meilę Dainavai perėmė naujoji karta, stovyklavusi ir auklėta jų rūpestingoje priežiūroje. Kaip Dainavos stovyklos steigimo pradžioje buvo pasodintas pušų miškelis, dabar išaugęs į tikrą pušyną, taip stovyklos steigėjų ir pradininkų atžalynas išbujojo į naujas jėgas, viltingai žengiančias į ateitį. Tas atžalynas tarsi banguoja, žengia į rytojų, nesismulkindamas, kuriai bangai priklauso.

Paslaptingas 1000 litų pasieks žmonių rankas

Lietuvos bankas suteikia galimybę įsigyti niekada į apyvartą neišleistų litų banknotų. Išskirtinį banknotų rinkinį sudarys trijų nominalų banknotai: 1991 metų laidos 1000 ir 500 litų banknotai bei 1994 metų laidos 100 litų banknotas. Pirmieji pirkėjai banknotų rinkinius galėjo įsigyti pirmadienį, gruodžio 4 dieną vykusiame elektroniniame aukcione.

„Buvusi valiuta litas, kuriai visuomet jausime deramą pagarbą, ir Lietuvos pinigų istorija kelia vis didesnę žmonių susidomėjimą. Nuolat sulaukdavome klausimų dėl galimybės įsigyti retų, apyvartoje nebuvusių litų banknotų“, – sakė Lietuvos banko Grynųjų pinigų departamento direktorius Deivis Stankevičius. Pasak jo, tai bus gera proga įsigyti retą Lietuvos pinigų istorijos mozaikos dalį. Gyventojai galės nusipirkti beveik 5 000 banknotų rinkinių.

„Šie banknotų rinkiniai unikalus keliais aspektais. Pirmia, dalis jų apskritai yra patys pirmieji atspausdinti litų banknotai ir tai buvo padaryta beveik pora metų prieš įvedant litą. Antra, šie banknotai niekada nebuvo išleisti į apyvartą. Trečia, 1000 litų banknotas yra vienintelis per visą Lietuvos pinigų istoriją, jame įamžinta viena iškilčiausių mūsų valstybės asmenybių – dailininkas ir kompozitorius Mikalojus Konstantinas Čiurlionis“, – sakė Lietuvos banko Pinigų muziejaus vadovas Vidmantas Laurinavičius.

1000 litų nominalo banknotą projektavo Rytis Valantinas. Jis sukūrė ir 100 litų banknotą, jame pavaizdavo pirmosios Lietuvos istorijos lietuvių kalba autorių, tautosakos puoselėtoją,

švietėją Simoną Daukantą. Pirmosios laidos 500 litų banknotą sukūrė dailininkas Raimondas Miknevičius. Ant jo pavaizduotas vienas žymiausių lietuvių tautinio atgimimo veikėjų, – gydytojas, rašytojas, Tautinės giesmės autorius Vincas Kudirka. Vėlesnių laidų šio nominalo banknotus tobulino dailininkas Giedrius Jonaitis.

Apyvartoje nebuve litų banknotai niekada nebuvo pripažinti mokėjimo priemone, todėl oficialus jų keitimas už nominalą į eurus – negalimas. Tai yra tik suvenyras.

Parengta pagal internetinę spaudą

Remkime Draugo fondą

4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel: 773-585-9500

www.draugofondas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

Į Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

Į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$115.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Į Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

Į Lietuvą ir kitas šalis oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00, paprastu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiučiamo. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petruskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Tęsinys. Pradžia 2017 m. gruodžio 5 d. „Drauge“

LAIMA APANAČIČENĖ

Lietuvos Respublikai atkūrus nepriklausomybę, Lietuvių Fondui išliko nauji iššūkiai. 27-ajame LF suvažiavime, vykusiam 1990 m. kovo 31 d., buvo pritarta, prisilaikant Lietuvių Fondo įstatų, iš pagrindinio kapitalo nepriklausomos Lietuvos švietimo ir kultūros reikalams skirti vieną milijoną dol. (LF narių metinio suvažiavimo 1990.03.31. protokolo 2 psl.). 1991 m. liepos 27 d. įvykęs specialus LF suvažiavimas „leido vieną mln. dol. pagrindinio LF kapitalo naudoti nepriklausomos Lietuvos švietimo ir kultūros institucijoms (suvažiavime pakeistas LF įstatų 40 paragrafas). Buvo išrinkta patikėtinių taryba (pirmininkas dr. A. Razma – L. A.), kuri turėjo nutarti, kokiems tikslams tas milijonas dolerių bus naudojamas, prisilaikant LF įstatų ir pradinių nubrėžtų tikslų.“ (Antanas Juodvalkis / Naujai erai prasidedant. „Draugas“, 1991 m. rugsėjo 18 d.).

1993 m. gruodžio 2 d. LF tarybos posėdyje nutarta, kad pirmą kartą organizacijos istorijoje prie LF vairo stot moteris – Marija Remienė. Iki šių dienų tai – vienintelė moteris kada nors buvusi LF tarybos pirmininke. Tų metų gruodžio 12 d. įvyko naujos Lietuvių Fondo būstinės įkurtuvės Pasaulio lietuvių centre (Lemont, IL).

1994 m. lapkričio 3 d. „Seklyčioje“ įvyko antrosios knygos „Lietuvių Fondas-Lithuanian Foundation 1962-1982-1992“ (redaktorius Antanas Juodvalkis) sutiktuvės.

2009 m. vasario 22 d. LF istorijoje liko pažymėta nepaprasto įvykio ženklų. Tą dieną vykusio iškilmingo Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjimo metu JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas nuste bino atsiųstu laišku, kuriame įpareigojo JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininką Juozą Polikaitį perduoti Lietuvių Fondui 10,000 dol. čekį. Tai – VIII Dainų šventės pelno dalis, kuri gražinama Lietuvių Fondui, kaip JAV LB įnašas, tvirtinantis tolimesnį bendradarbiavimą ir pasitikėjimą. („Draugas“. 2009 m. kovo 3 d.) Tai gražus dviejų didžiausių JAV lietuviškų organizacijų bendradarbiavimo pavyzdys.

2012 m. balandžio 14 d. Oak Brook Hyatt viešbučio pokylio salėje Lietuvių Fondas šventė savo 50-metį. LF šventėje dalyvavo Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, JAV ambasadorė Lietuvai Anne E. Derse, LR užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius, LR ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis, LR generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas, LR ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė, LR generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė, Lietuvos kultūros ministras Arūnas Gelūnas. LF vakarienės metu buvo pagerbti vieni iš pirmųjų Fondo įkūrėjų ir narių dr. Antanas Razma ir dr. Kazys Ambrozaitis. Savo sukačiai LF išleido knyga „Lietuvių Fondas-Lithuanian Foundation. 1992–2012“ (3-čias tomas apžvelgia 1993–2011 LF veiklos metus).

Lietuvių Fondo 50-metis plačiai buvo minimas ne tik Čikagoje, bet ir kitose JAV lietuvių bendruomenėse. Lietuvių Fondą per 50 metų rėmė apie 9,000 narių, tarp kurių buvo ir stambių aukotojų, tačiau didžiausias skaičius – pastovūs ir dosnūs aukotojai. Iš viso iki 2011 m. rugsėjo 30 d. Lietuvių Fondui suaukota 19,438.199 dol. Iš metinių pa-

55-metų atšventės

Lietuvių Fondas nesiruošia ilsėtis! (II)

2012 m. balandžio 14 d. Oak Brook Hyatt viešbučio pokylio salėje Lietuvių Fondas šventė savo 50-metį. Iš k.: LR generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas, LF valdybos pirmininkas Marius Kasniūnas, Lietuvos kultūros ministras Arūnas Gelūnas, LR ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis ir LF tarybos narė Dalė Lukienė.

Lietuvių Fondo archyvo nuotraukos

1994 m. lapkričio 3 d. „Seklyčioje“ įvyko antrosios knygos „Lietuvių Fondas-Lithuanian Foundation 1962–1982 – 1992“ sutiktuvės. Iš k.: knygos redaktorius Antanas Juodvalkis, Aldona Šmulkštienė, Stasys Baras.

Nuotaikinga Lietuvių Fondo 55-mečio pokylio akimirka.

lūkanų Fondas buvo išmokėjęs daugiau nei 15 mln. dol. metinėms stipendijoms ir lietuviškai kultūrinei bei visuomenei veiklai, taip pat lituanistiniam švietimui paremti. (www.lithuanian-foundation.org/LT/lietuviu-fondo-50-meti-pasitinkant/).

2013 metais LF vadovai buvo pakviesti į Lietuvą, kur gražiai buvo paminėtas organizacijos 50-metis. Vyko susitikimai, parodos, renginiai, kuriuose plačiai buvo nušviesta LF veikla, pažymėta jo svarba lietuvių išlaikymui išeivijoje. 2013 m. liepos 3 d. Radvilų rūmų muziejuje buvo atidaryta išeivijos dailininkės Ados Peldavičiūtės-Montvydienės meno kūrinių paroda. Šios dailininkės darbus globoti Lietuvos dailės muziejui perdavė Lietuvių Fondas. Vytauto Kasiulio dailės

muziejuje Vilniuje vyko vakaras „Lietuvių Fondo penkių dešimtmečių sėkmės istorija ir dabarties siekiai“. Renginiuose, kurie vyko Vilniuje, Klaipėdoje ir Kaune, dalyvavo tuometinis LF tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas, LF valdybos narys Leonas Narbutis, LF kontrolės komisijos narė Aušrelė Sakalaitė, LF administratorė Jūratė Mereckienė.

50-metį atšventusio LF veikla tęsėsi. Fondo nariai ir direktoriai niekada nenuleido rankų, visada ieškojo būdų, kaip pritraukti į narių gretas daugiau žmonių, kaip rasti taip reikalingas lietuvių išlaikyti lėšas. 51-ojo Lietuvių Fondo suvažiavimo metu, vykusio 2014 m. gegužės 3 d. Pasaulio lietuvių centre, buvo pranešta, kad LF gavo didelius palikimus. „Š. m. metų

kovo 3 d. miręs Juozas Vilcha (Joseph Vilcha) paliko palikimą. <...> testamente įrašytas ir Lietuvių Fondas. <...> Jo palikimo dalis, tekusi LF, tikrai didelė – 15,5 mln. dolerių. Tai – didžiausias palikimas, kokį kada nors yra gavęs Lietuvių Fondas“, – teigė LF tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas. (Laima Apanavičienė / Didžiuliai palikimai rodo, kad žmonės pasitiki Lietuvių Fondu. „Draugas“, 2014 m. gegužės 20 d.). Tais pačiais metais LF pasiekė dar viena džiugi žinia – buvo gautas didelis Kazio ir Genovaitės Trečiokų palikimas.

Deja, be džiugių žinių vis dažniau ateidavo ir liūdnos naujienos: ilgėjo iškeliavusių Anapilin LF įkūrėjų ir dosnių aukotojų sąrašas. 2014 m. liepos 10 d netekome garsaus lietuvių verslininko, filantropo, ilgamečio LF tarybos nario dr. Juozo Petro Kazicko (1918– 2014), 2015 m. rugpjūčio 15 d. mirė ilgametis Lietuvių Fondo narys, vienas iš Lietuvių Fondo pradininkų dr. Kazys Ambrozaitis. Tai žmonės, stovėję prie LF ištakų, daug nuveikę organizacijos labui. Drąsiai galime pasakyti, kad pirmųjų pradėtas darbas nesustoja, veiklos vairo perduodamas kitiems, ir LF liepsna toliau mus veda lietuvių keliu.

Lietuvių Fondo veikla tampa vis labiau žinoma ir vertinama ne tik JAV, bet ir Lietuvoje. 2014 m. spalio 12 d. Čikagoje Lietuvių Fondui už lietuvių puoselėjimą ir lietuvių kultūros propagavimą buvo įteiktas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos garbės ženklas „Lietuvos diplomatinės žvaigždė“. Apdovanojimą įteikė LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir LR ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius.

Gražią sukaktį šiais metais minintis Fondas dėkoja nariams, rėmėjams, aukotojams, kurie per LF gyvavimo laikotarpį yra paaukoję per 39,5 mln. dol., Jų dėka LF lietuviškai veiklai remti ir studentų stipendijoms nuo įsikūrimo pradžios galėjo paskirti 20 mln. dol. Padarytas didžiulis darbas, kurį, suglaudę pečius, dirbo LF pirmakiai ir įkūrėjai, nariai ir rėmėjai, LF tarybos ir valdybos direktoriai ir administracijos darbuotojai.

2016 metų pabaigoje LF Strateginės plėtros komitetas atliko apklausą, kurios tikslas buvo išsiaiškinti, ką išeivija ir Lietuvoje gyvenantys lietuviai mano apie Lietuvių Fondą. Dauguma gražiai atsiliepė apie Fondo veiklą ir pareiškė įsitikinimą, kad ateityje LF stiprės ir jam padedant toliau bus išlaikoma bei puoselėjama lietuvių. Atsakiusieji linki Lietuvių Fondui atsinaujinti ir sėkmingai tęsti savo darbus, skatina jo gerus darbus.

„Yra žmonių, kuriuos Dievas apdovanojo tokiais stebuklingais akimais – jie mato toliau ir daugiau, negu normaliai žmonės mato, jie turi aukštesnę ir konkretesnę rytojaus vaizdą, negu paprasti mirtingieji – todėl jiems ir pasiseka sukurti savitą istorinę reikšmės tikrovę, kurią vėliau jau pasisavina tautinė bendruomenė. Tokia būtų Lietuvių Fondo genezė.“ (Anatolijaus Kairio kalba atsiimant Rašytojų draugijos premiją (mecenatas LF). „Draugas“. 1983 m. liepos 19 d.). Smagu, kad prieš 55 metus atsirado žmonių, „apdovanojusių tais akininiais“ ir kurie ne tik žiūrėjo į ateitį, bet ir dirbo. Jų dėka šiandien į šeštą dešimtmetį kopiantis Lietuvių Fondas nesiruošia ilsėtis, jis pasiruošęs tęsti pirmųjų pradėtus darbus ir kviečia visus įsijungti į LF narių gretas.

Pabaiga

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

„Tikslas – Amerika“ stotelė – Massachusetts valstijoje

Bendradarbiaudami su „Tikslas – Amerika“ projekto autoriais, „Draugo“ ketvirtadienio „Rytys“ puslapyje tęsiame straipsnių ciklą apie projekto metu JAV Rytų pakrantėje aplankytas vietas. Pradžia – 2017 m. lapkričio 16 d. „Drauge“ (Vol. CVIII, Nr. 133).

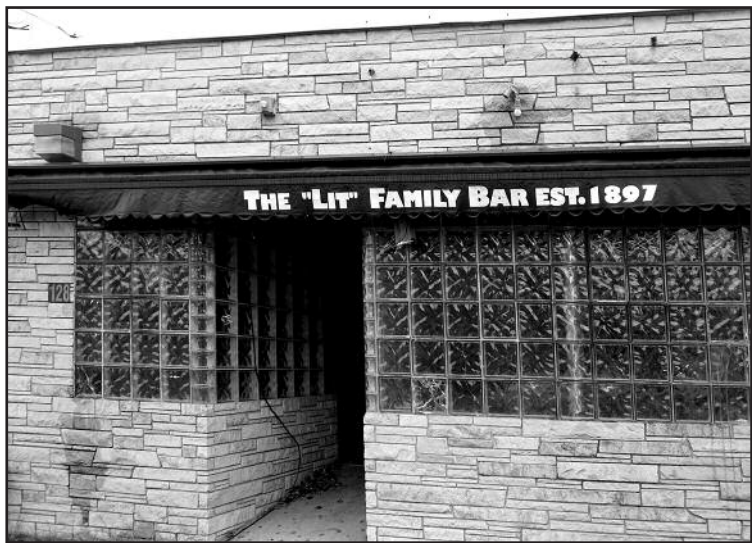
Worcester lietuviškomis vietomis lenkia daugelį JAV didmiesčių

Worcester toli gražu ne toks žymus, kaip Čikaga, New Yorkas, Philadelphia ar Los Angeles, todėl kai pirmą kartą sužinojau, kad šis miestas – pirmame penketuke JAV pagal lietuvių skaičių – nusitebau. Atvažiavę ten iš Connecticut valstijos iš karto pajutome kontrastą: Connecticut lietuviškos vietos dydžiu sąlyginai kuklios, tuo tarpu dvi Worcester lietuviškos bažnyčios matyti iš tolo, nes yra milžiniškos, stovi ant kalnų.

Tiesa, jos nebėra lietuviškos, tačiau Worcester buvo viena vietų, kur situaciją atradome geresnę, nei tikėjomės. Šv. Kazimiero bažnyčios ir gretimos mokyklos fasaduose išlikę lietuviškų detalių. O Aušros Vartų bažnyčios ir visos vidus išlikę nuostabiai tautinis (viduje turbūt daugiausiai lietuviškų užrašų tarp lankytų bažnyčių, juk bažnyčia statyta skaudžiais konflikto dėl Vilniaus laikais).

Dabar ten vietnamiečių parapija, bet vietnamietis klebonas noriai įleido vidun, sakė, kad keliasdešimt lietuvių ten dar meldžiasi. Vietnamiečių dabar vien Worcester – tūkstančiai, todėl toje bažnyčioje galėjau įsivaizduoti, kaip lietuvių bažnyčios turėjo atrodyti geriausiai savo laikais: su veikiančia mokykla ir sugrūstomis klasėmis apačioje, dažnai naudojama parapijos sale. „Man siūlė pervadinti bažnyčią, bet gerbdamas istoriją atsisakiau“, – sakė klebonas.

Nustebino ir Maironio parkas. Jis nebuvo tarp prioritetinių „Tikslas – Amerika“ vietų, mat žinojau, kad senasis pastatas prieš kelis dešimtmečius sugedė, o naujas nuotraukose neatrodė nei išvaizdžiai, nei lietuviškai. Tačiau laimingo sutapimo dėka

1897 metais įsteigtą lietuvišką barą „The Lit“ Brocktone projekto „Tikslas – Amerika“ dalyviai rado jau uždarytą.

(tuo metu atvažiavo klubo vadovas Arvydas Klimas) patekęs vidun pakeičiau nuomonę: didžiulės salės dekoruotos tikrai lietuviškais dailininko Antano Rūkštelės tapybos darbais (Vilnius, Kaunas, Klaipėda...), o prie pastato stovi paminklas už Lietuvą žuvusiems lietuviams.

Žinodami Massachusetts valstijos tradiciją vadinoti aikštes (sankryžas) žuvusių Antrojo pasaulinio karo veteranų pavardėmis, važiuodami dairėmės lietuviškų. Radome bent tris vien tik vienoje Worcester gatvėje, bet valstijoje yra šimtai tokių aikščių.

Marytė Bizinkauskaitė (d.) projekto vadovui Augustinui Žemaitiui (d.) Brocktone parodė paminklą kritusiems už Lietuvos laisvę.

Brocktone – vienintelis JAV „Lithuanian Village“

Brocktono spaudos straipsnius, kuriuose vienas miesto rajonas vadinamas „Lithuanian Village“, skaičiau dar gerokai iki prasidedant projektui. Tai retybė. Amerikoje yra „Kinų miestai“ ir „Mažosios Italijos“, bet lietuvių „kaimai“, „miestai“, „šalys“ pasitaiko retai. Kaip pasakojo po Brocktoną vedžijusi operos solistė Marytė Bizinkauskaitė, jos vaikystėje visi tame rajone kalbėdavo lietuviškai. Turbūt todėl ji, būdama ketvirtos kartos Amerikos lietuvė, lietuviškai kalba puikiai, ir užėjęs į jos namus pasijutau tarsi kaime Lietuvoje.

Nors keturias kartas išlaikyta lietuviybė yra retas atvejis, bet tikrų Lietuvos patriotų, kurie laikosi lietuviškų tradicijų, dar yra, tik lietuviškai jie dažniausiai kalba sunkiai. Kalba ima nykti jau trečioje, o kartais net antroje kartoje.

Labiausiai Brocktone nustebino paminklų žuvusiems lietuviams gausa. Jų net keturi. Ir bent du iš jų tikrai meniškai, įdomūs. Trys jų yra skirti lietuviams, žuvusiems už Lietuvą (tik vienas – žuvusiems už JAV).

Pats „lietuvių kaimas“, tiesa, nebėra lietuviškas. Ir dar vieną lietuvišką vietą, kurią prieš leisdamasis į šią kelionę galvojau rasti veikiančią, deja, radau uždarytą. Tai – 1897 metais įsteigtas lietuviškas baras „The Lit“ (turbūt buvo seniausias toks Amerikoje ir senesnis už bet kokią barą Lietuvoje).

Bostonas, kur skirtingų bangų lietuviai kartu saugo paveldą

Massachusetts miesteliuose dažnai jusdavau virš lietuviško paveldo besitvenkiančius tamsius debesis. „Dabar prižiūrime mes, o kas po mūsų?“ – nebyliai (ar ir garsiai) klausdavo sutikti lietuviai, mat jiems geriausiu atveju – kokie 50 metų, o jaunimo jų

gretose iš esmės nėra.

Bostone kol kas toks klausimas nekilo. Į Bostoną atvyko ir daug trečiabangių, ir trinties tarp „bangų“ čia, kaip sakė vietiniai, nėra. Trečiabangiai prižiūri lietuvišką mokyklą, restoraną, kredito uni-ją... Restoranas, beje, vienintelis toks Naujojoje Anglijoje, o maistas ten pasirodė net skanesnis, nei daugelyje Lietuvos lietuviškų restoranų!

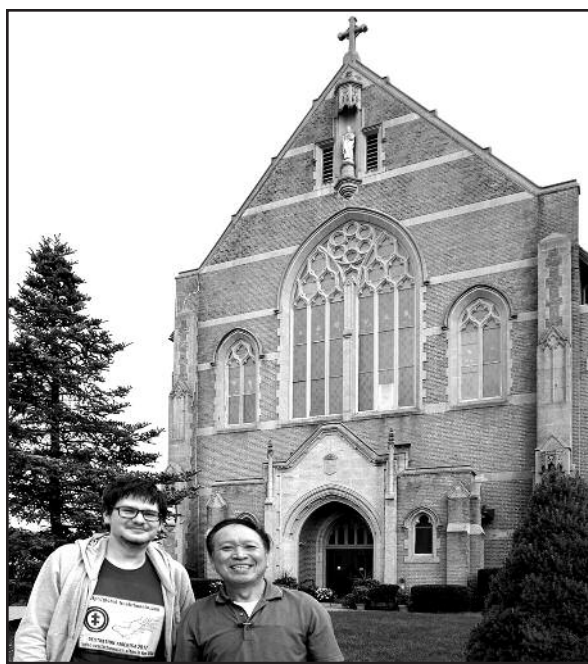
Bostono Šv. Petro bažnyčią lietuviai sėkmingai apgynė nuo uždarymo, nors patekti į ją sujungus parapijas nepasirodė lengva (Mišios tik savaitgaliais), tačiau Bostono lietuviai padėjo ir čia. Ir „Lietuvių enciklopedijos“ leidyklą pavyko rasti. Ir dar vieną uždarytą bažnyčią Cambridge, virš kurios įėjimo – gražus meno kūrinys su lietuviškais žodžiais.

Nepatekome tik į Vilniaus sinagogą, įkurtą Lietuvos žydų ir veikiančią kaip žydų muziejus. Į elektroninius laiškus ir skambučius muziejaus darbuotojai neatsakė. Specialiai priderinome grafiką, kad atvyktume ten oficialiu muziejaus darbo laiku, bet radome užrakintas duris. Tai buvo pirmoji tokia „Tikslas – Amerika 2017“ nesėkmė po apytikriai 50 sėkmingai aplankytų objektų. Sinagogą nufotografavome iš išorės, ir žemėlapyje ji bus pažymėta.

Merrimack slėnis: kiek daug gali vienas pasišventęs lietuvis

Iki „Tikslas – Amerika 2017“ projekto galvojau, kad lietuviškų Amerikos vietų nežino tik Lietuvos lietuviai, galbūt trečiabangiai imigrantai. Tačiau nuvykęs supratau, kad ir vyresnės kartos lietuviai neretai žino tik kai kurias savų apylinkių vietas. Dėl to dar svarbiau pasirodė „išvilkti į dienos šviesą“ tą lietuvišką paveldą, kuris beveik nežinomas net Amerikoje. Juk tik žinomas, lankomas paveldas gali būti saugomas!

Smagu būdavo sutikti tokius žmones, kurie žinodavo kone viską apie vietos lietuvių istoriją. Vienas tokių buvo Jonas Stundžia iš Lawrence miesto. Ilgą laiką abejojome, ar pavyks susitikti, mat J. Stundžia patyrė sunkią operaciją, tačiau, kaip pats sakė, sutiko susitikti, nes labai norėjo parodyti Merrimack slėnio, kur kadaise lietuviai dirbo tekstilės fabri-

Į dabar jau vietnamiečių bendruomenei tarnaujančią Vilniaus Aušros Vartų bažnyčią Worcester mieste A. Žemaitį (k.) įleido vietnamiečių pastorius Tam Bui (d.).

kuose, lietuviškas vietas, kad jos būtų įamžintos virtualiame žemėlapyje.

J. Stundžia ne tik išstudijavęs viską apie ten stovėjusias bažnyčias, tebeveikiančias lietuvių kapines ir tikrąsias ten palaidotųjų pavardes. Jis pats finansavo ne vieną lietuvišką paminklą ar atminimo lentą. 1990 metais jis net įkvėpė Lawrence savivaldybę

tapti pirmąją JAV, pripažinusia Lietuvos Nepriklausomybę (tai irgi pri-mena atminimo lenta)!

Idomiausios Merrimack slėnyje pasirodė lietuvių tautinės kapinės ir rajonas, kuriame visi gatvių pavadi-nimai – lietuviški (beveik unikali vie-ta JAV). Iš Jono Stundžios gavome in-formacijos apie lietuviškas vietas pa-pildymų. Jei būtų daugiau tokių žmo-nių kaip J. Stundžia, lietuviškas pa-veldas būtų žinomas daug plačiau; jis nenyktų, jo kaip tik daugėtų!

**Netikėtai gerai lietuvybė išlikusi
Massachusetts vakaruose**

Massachusetts vakaruose gimė krepšinis, ir smagu buvo jo gimtinėje, Springfield esančioje Šlovės galerijo-je, išvysti krepšininkų Arvydo Sabonio citatą, Šarūno Marčiulionio marški-nėlius, abiejų jų veidus. Žinoma, kon-centruojamasi į JAV krepšinį, bet ko-kia gi krepšinio istorija be lietuvių!

Netoli esanti – ir Stockbridge Dievo Gailestingumo šventovė. Seniai ne-bestebina Dievo gailestingumo pa-veikslo, kurio originalas kabo Vilniu-je, kopijos kone kiekvienoje pasaulio bažnyčioje – mačiau ir Londone, ir Ku-boje, ir net Marshall salose. Jų tik-riausiai pritapyta šimtai tūkstančių – tiek daug, kad net nėra prasmės dėti į „Gabalėliai Lietuvos“, nes tektų ap-rašyti... daugelį pasaulio katalikų baž-nyčių. Tačiau atskira šventovė Dievo Gailestingumui – jau retesnis reikalas. Gražaus parko apsuptyje radome ten ir Jurgio Matulaičio, Aušros Vartų Marijos paveikslus. Šventovę sukūrė lenkai, „aukotojų šaligatvio“ plytelė-se radau vos kelias lietuviškas pavar-des, nors kartais sunku atriboti lietu-višką ir lenkišką paveldą.

Labiausiai Vakarų Massachusetts nustebino vos keliolika tūkstančių gy-ventojų turintis Athol miestas, kuria-me tebėra oficiali lietuviška bažnyčia ir veikiantis lietuvių klubas (nors pri-vatus, į jį iškart įleido ir mus, pašali-nius). Bažnyčios vidus (medinės mar-muro imitacijos) tikrai pribloškė: Lie-tuvoje tokio dydžio miestelyje tik-riausiai stovėtų panašaus dydžio baž-nyčia. Tik kad Lietuvoje visi aplinkui būtų lietuviai, o čia lietuviai, statę bažnyčią, sudaro tik nedidelį procen-tą...

Beje, į bažnyčią įleido ir po lietu-vių klubą vedžiojo... daugiausia ai-riai. Senos tautinės ribos seniai nu-nyko. Savaip gerai: tai kelias lietuviš-koms vietoms išlikti net ir mišrioms santuokoms sunaikinus didelę dalį pačios lietuvybės. Žinoma, norėtųsi, kad lietuviškos vietos taptų kultūrų til-tais, pristatytų Lietuvą Amerikai ir nuo lietuvybės nutolusiems lietuvių kilmės amerikiečiams.

Lietuvių klubo narys airis prisi-minė klube kabojus „seno lietuvio pa-veikslą“, paslėptą dėl remonto. Po ke-lių skambučių kitiems klubo nariams jis buvo surastas ir vėl pakabintas garbingai prie įėjimo. Ten – Gedimino portretas, tikriausiai iš tarpukario laikų. „Kas jis toks?“ – klausė pašne-kovas. Paaškinau. Nedidelis žings-nis reikiama linkme.

Lietuvių klubas vasaromis veikia ir Gardner miesto paežerėje. Klubo šeimininkai Bronė ir Bill Vyšniauskai pa-sakojo visą laiką siųsdavę pinigų į Lietuvą, piktinosi, kad trečia imig-rantų banga Jungtinėje Karalystėje ir Airijoje nepastatė nei vienos lietuvių bažnyčios, o jaunesni lietuvių kilmės amerikiečiai ir Šiluvos koplyčią Gard-ner patys sugriovė.

Nukelta į 10 psl.

Vilniaus studentų projektas Bostone sulaukė tarptautinio pripažinimo

Atkelta iš 1 psl.

**Projekto išskirtinumas
– pritaikomumas**

Šiemet „Vilnius-Lithuania iGEM“ komandą sudarė 11 įvairių studijų programų studentų, 5 inst-ruktoriai (ankstesnių komandų na-riai) ir 2 pagrindiniai instruktoriai – moksliniai vadovai Virginijus Šikšnys (prestižinių mokslo apdo-vanojimų laureatas, profesorius) ir mokslininkas Rolandas Meškys. Pasiruošimas šiam prestižiniam konkursui truko net 10 mėnesių, per kuriuos, pasak komandos vadovo, „komanda puikiai susižaidė, kiek-vienas narys gerai žinojo savo funk-cijas ir jas atliko, todėl ir pasisekė sėkmingai įgyvendinti projektą“.

Komanda konkurse pristatė plazmidžių (DNR molekulių) regu-liacijos sistemą, pavadintą „SynO-RI“, kuri leistų vienoje ląstelėje iš-laikyti skirtingas plazmidės ir re-guliuoti santykinius jų kiekius. Plazmidės yra apskritos formos DNR struktūros, kuriomis į mik-roorganizmus pernešama įvairi ge-netinė informacija ir keičiamos ląstelių funkcijos, todėl plazmidės itin plačiai naudojamos biotechno-logijose. „Retai pasitaiko tokios ap-imties darbų. Pagrindinis jo iš-skirtinumas – pritaikomumas prak-tikoje ir itin didelė nauda sintetinės biologijos mokslui bei kitoms iGEM komandoms. Pasinaudodamos mūsų atradimu jos galės paleng-vinti ar patobulinti savo eksperi-mentus ateityje“, – idėjos išskirti-numą pabrėžia pašnekovas. Be to, šio projekto vaisiai gali būti ak-tualūs biotechnologijos ir vaistų pramonei bei moksliniams tyri-mams, kadangi nauja sistema gali pagreitinti vaistų ir molekulinį mašinų gamybą.

Ši idėja kilo iš asmeninės labo-ratorinio darbo patirties: „Dalis komandos narių savo laboratorijo-se dažnai susidurdavo su sunku-mais dirbant būtent su plazmidžių sistemomis. Idėja sukurti plazmi-džių kiekio reguliacijos sistemą pa-tiko visiems, nes supratome, kad mokslo pasaulis dar nebuvo atradęs visų galimybių išnaudoti šių struk-tūrų potencialą“. Tam, kad ko-mandos idėja pasiektų konkurso finalinę pakylą, reikėjo praeiti ne-mažai laiptelių bei sulaukti ver-tintojų patvirtinimo.

„Konferencija Bostone, vadina-ma „iGEM Giant Jamboree“, yra konkurso finalas. Iki jo kiekviena komanda vertintojams išsiunčia savo sukurtų biologinių dalių DNR mėginius, paruošia ir priduoja ver-tinimo bei saugumo formas, inter-netinį puslapį. Konferencijos metu specialioje erdvėje pakabiname savo mokslinį plakatą. Kasdien vyksta sesijos, kurių metu plakatus lanko ir vertina teisėjai. Kitu laiku pro-jektą pristatinėjame visiems, kam jis yra įdomus. Kiekvieną komandą vertina apie 10 skirtingų teisėjų.

Svarbiausia konkurso dalis yra žodinis 20 minučių pranešimas, skirtas glaustai ir itin aiškiai pri-statyti projektą teisėjams bei atsak-yti į jų klausimus. Ketvirtą kon-ferencijos dieną vyksta apdovano-

„Vilnius-Lithuania iGEM 2017“ komanda kartu su „iGEM“ prezidentu Randy Rettberg (ant-roje eilėje šeštas iš k.). „iGEM Foundation“ ir Justin Knight nuotraukos

jimų ceremonija, per kurią paskelbia-mi trys geriausi projektai ir šios ko-mandos dar kartą skaito pranešimus visiems konferencijos dalyviams ir beveik šimtui teisėjų, kurie vėliau dar kartą diskutuoja tarpusavyje ir pa-skelbia čempionus“, – išsamiai su kon-kurso eiga supažindina Vilniaus uni-versiteto studentas.

**Lietuvių projektas sulaukė
išskirtinio dėmesio**

Nors konkurse dalyvaujančios ko-mandos yra konkurentės, tačiau kiek-viena gerbia ir palaiko priešininko idėją, siekia įgauti praktinės, teori-nės bei tarptautinės patirties – juk su-kuriami nauji produktai bei metodai yra naudingi visoms pusėms. „Mūsų projektas buvo itin populiarūs tarp kitų dalyvių, sulaukėme labai daug plakato lankytojų ir pagyrų. Daugelis džiaugėsi, kad nedidelė šalis ir uni-versitetas sužibėjo ir papildė laimėto-jų gretas, kurios metai iš metų jau buvo nusistovėjusios“, – apie konkurentų su-sidomėjimą lietuvių idėja kalbėjo ko-mandos vadovas.

Be to, konkurso Bostone metu lie-tuviai užmezgė daug naujų bei nau-dingų kontaktų – nemažai komandų pa-siūlė bendradarbiauti ateityje. „Mek-sikos komandos instruktorius buvo itin sužavėtas edukacine mūsų projekto dalimi – specialia moksleivių mokymo programėle, veikiančia papildytosios realybės (augmented reality – angl.) principu, o vokiečiai iš Hamburgo jau paprašė atsiųsti gidą, kaip jie patys ga-lėtų pasinaudoti SynORI sistema. Vie-nos didžiausių sintetinės biologijos bendruomenių „SynBioBeta“ vadovas užsiminė galbūt aplankysiantis Vil-niaus universitetą, kai viešės Šiaurės Europos regione“, – kalbėjo pašneko-vas.

Nors konkurso grafikas buvo labai intensyvus, Lietuvos atstovams vis dėlto pavyko susipažinti su pačiu Bos-tono miestu. „Bostonas patiko, nes pa-sirodė jauskas, savo architektūra pri-minė Europą, Londoną. Mūsų many-mu, Bostonas puikiai jungia moder-numą ir tradicinę Ameriką, jos istori-nį paveldą“, – išpūdžiais dalijosi kon-kurso dalyviai.

Tiesa, dalyviai prisipažįsta, kad šiek tiek didesnę išpūdį jiems paliko

prieš tai aplankytas New Yorkas, ku-riame jie praleido net tris dienas: „Tik-riausiai nei vienas iš mūsų dar nebu-vo buvęs tokiose ‘betono džiunglėse’, kuriose visą laiką vaikščioti tenka už-vertus galvą. Miesto ritmas, nenuils-tantis skruzdėlynas ir dangoraižių gausa sužavėjo visus, todėl ne vienas komandos narys planuoja grįžti ilges-niam laikui“.

**Pirmasis sintetinės
biologijos startuolis**

Lietuvos studentai yra pirmieji Baltijos šalyse, dalyvaujantys „iGEM“ konkurse ir jau trečią kartą grįžta į Vil-nių su aukščiausiais laimėjimais. Dėka stipraus biotechnologijų sektoriaus Lietuvoje, jaunieji mokslininkai gali ly-giuotis ir varžytis tarptautiniu lygiu. Grįžusius nugalėtojus Lietuva pasiti-ko itin šiltai ir svetingai.

„Esame pamaloninti, kad pagaliau pergalingas mokslo naujienas paste-bėjo žiniasklaida, kuri pasitiko mus oro uoste. Prie to prisidėjome ir patys ak-tyvia viešųjų ryšių kampanija, tačiau džiaugiamės, kad visuomenė atsigrėžė į mokslo pergalę. Dar būdami JAV da-vėme interviu ne vienai radijo, o Lie-tuvoje vykdome filmuotis į keletą tele-vizijos laidų: ‘Dėmesio centre’, ‘Labas rytas’, ‘Laikykites ten’. Komandą pa-sveikino ir LR prezidentė, švietimo ir mokslo ministrė, Vilniaus miesto me-ras, Seimo pirmininkas.

Vilniaus universitete džiaugsmas buvo labai didelis. Komandą priėmimui iškart pasikvietė rektoratas. Tokios pergalės yra stimulus moksleiviams rinktis studijas Lietuvoje“, – džiaugė-si pripažinimo sulaukę konkurso nu-galėtojai. Tačiau ant laurų studentai nežada užmigti ir skuba įsilieti į moks-lus bei ruoštis egzaminams, kadangi daugumai komandos narių ateinan-tys metai yra baigiamieji. „Kai su-tvarkysime visus šiuos reikalus, tiki-mės, kad laikui bėgant galbūt pavyks savo idėją paversti ir nedideliu star-tuoliu“, – apie projekto komercializa-vimą užsiminė Gabrielius.

Lietuva pastaruoju metu drąsiai žengia kurdama startuolius, tačiau sintetinės biologijos startuolio dar ne-turi. Tai būtų pirmasis Lietuvoje ir vie-nas iš „iGEM“ tikslų – sujungti moks-lą su verslu – būtų įgyvendintas.

VERSLO KARALIUS, SAVIVEIKLOS GLOBĖJAS, POLITIKAS-MĖGĖJAS LEGENDINIO ČIKAGIEČIO **MORRIS B. SACHS** GYVENIMO ESKIZAI (I)

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Garsiajame amerikiečio rašytojo Willard Motley romane apie Depresijos laikotarpį Čikagoje vienas knygos „Knock on Any Door“ veikėjas prisimena: „Prieš metus laimėjau dovaną Morris B. Sachs saviveiklininkų radijo konkurse. Penkinę už penkias minutes...“ Kita to romano herojė Emma nusipirko drabužių pas Sachs „sautsaidėje“ savo sutuoktūvėms. Tokios užuominos rodo, kaip stipriai apsukrusis Morris B. Sachs buvo įsiskverbęs į „Vėjų miesto“ verslo ir kultūros pasaulį. Iš tikrųjų, jis beveik keturis dešimtmečius buvo neatskiriama jo dalis.

Kodėl mes šiandien prisimename šį pagarsėjusį verslininką? Iš dalies dėl to, kad neseniai sukako 60 metų nuo jo mirties 1957 m. rugsėjo 23 d. Tačiau jis buvo tokia įdomi figūra, kad apie jį rašyti galima būtų ir be jokios progos. Tikėtina, kad daugelis dypukų prisimena savo pirmąją naujojoje tėvynėje pirktą suknelę ar kostiumą, ir greičiausiai pirktą milžiniškoje dviejų aukštų parduotuvėje adresu 6638 South Halsted. Čia netrūko lietuviškai kalbančio aptarnaujančio personalo, o parduotuvės įkūrėjas ir savininkas buvo imigrantas iš Lietuvos.

Gatvės mokykla – geriausia verslo pradžia

Morris B. Sachs gimė Lietuvoje 1896 m. kovo 23 d. Konkrečiai kur – nei rašytiniai šaltiniai, nei Rosehill kapinių Čikagoje (kur jis palaidotas) administracija nežino. Abiejų tėvų neteko dar būdamas vaikas. 13-metis paauglys nutarė laimės ieškoti už caro valdų ribų ir 1910 m. atsidūrė „emigrantų ašarų pakalnėje“ – taip buvo vadinama Ellis sala New Yorke. Prie gerokai apnešio to Morris palto atlapo buvo prisegtas raštelis, skirtas imigracijos tarnybos atstovams – iš anksto sutarta, kad jį pasitiks atsakingas suaugęs asmuo. Tačiau niekas neatėjo... Išsigandusio pamestinuko pasigailėjęs

Žavingos čikagietės puošdavosi audinių pelerinomis, įsigytomis Morris B. Sachs parduotuvėje.

priglaudė vienas mėsininkas – suteikė jam kampelį šalia šaldymo kambaros savo parduotuvėlėje. Šis nepažįstamo žmogaus žestas amžiams įsirėžė į Sachs širdį.

Iki šiol liko paslaptis, kaip jaunas litvakas atsirado „Vėjų mieste“ – Čikagoje... Gamykloje įsidarbinti jis buvo per jaunas. Tuomet sumanė pardavinėti prekes iš stumiamo vežimo. Įtikino vieną maklerį – urmininką suteikti jam kreditą 10 dolerių vertės prekių – marškinių, palaidinukų, užuolaidų, kilimų – bet ko, kas tilptų vežime. Pardavinėjo savo prekes emigrantas iš Lietuvos garsiojoje Maxwell Street. Šiose apylinkėse nuo 1890 iki 1920 metų dešimtys tūkstančių neturtingų Rytų Europos žydų rado savo pirmąją užuovėją Amerikoje. Morris B. Sachs iškart suvokė, jog potencialiems pirkėjams reiktų pasiūlyti viliojančias išsimokėjimo sąlygas – pvz., už norimą prekę mokant po 25 centus per savaitę. Iš pradžių litvakas su pirkėjais bendraudavo jidiš ir virtuvine anglų kalba. Tačiau Morris turėjo auksinę verslumo gyslelę – tai buvo matyti iš karto. Neilgai tetruko, kol „Vėjų miesto“ naujakuris pasijuto tarsi žuvis vandenyje ir pradėjo su visais bendrauti tik angliškai. Po mėnesio urmininkas žydui iš Lietuvos jau su-

teikė net 300 dolerių prekių kreditą. Netrukus emigranto „mobiliaja parduotuve“ tapo sunkvežimis, su kuriuo jis galėjo nukakti toliau, ieškodamas potencialių pirkėjų kitose Čikagos etninėse bendruomenėse. Ties 16-osios ir Halsted gatvių sankryža, prie viaduko, Sachs atrado ypač gausią klientūrą – čekus, airius, italus, lietuvius, chorvatus, gyvenusius Pilsen, Bridgeport, Canaryville, Back of the Yards ir Englewood apylinkėse. Vėliau verslininkas tvirtino, jog pirmas ilgas kelnes būsimam Čikagos burmistrui Richard J. Daley jo motina pirkusi būtent iš jo. Šiose apylinkėse gyvenančios airės moterys ypač džiaugdavosi Morris siūlomų nėrinių gausa bei įvairumu ir noriai pirkdavo juos siuvamoms staltiesėms bei užuolaidoms.

1919 m. Morris B. Sachs Englewood apylinkėje, adresu 6638 South Halsted, atidarė dviejų aukštų manufaktūros parduotuvę. Žinia apie veržlų prekybininką pasklido greitai, klientų jam niekada netrūko. Prisimindamas savo sunkią pradžią verslininkas iš Lietuvos ir kitiems suteikdavo lengvatų. Žinoma viena įdomi istorija. 1932 m. kovą Sachs paskelbė kostiumų, palto ir suknelių išpardavimą – viskas po du dolerius. Depresijos metais tai buvo didelis „bargenas“. Prie jo parduotuvės

Nemokamai dalindamas degtukus verslininkas iš Lietuvos primindavo, jog jo parduotuvėje siūlomi vyriški bei moteriški rūbai visada madingi ir kokybiški

Halsted gatvėje susirinko apie 15,000 žmonių. Bijodamas kokių nors išpuolių ar riausių minioje ir norėdamas nuslopinti pirkėjų „entuziazmą“ Sachs per parduotuvės langą išmetė 250 kelių – nemokamai!

Už gerumą – gerumu

Sachs skelbimai laikraščiuose bei katalikų bažnytiniuose aplinkraš-

Morris B. Sachs saviveiklininkų konkursuose nugalėtojai būdavo apdovanojami vertingais prizais. Šis 10 karatų auksinis moteriškas laikrodis laimėtas WENR eteryje 1941 m.

čiuose rašė, kad parduotuvė teikia prekes išsimokėjimui „su šypsena”. Morris visada pasižymėjo kaip asmuo, tiesiantis pagalbos ranką patekusiam vargan. Jo dosnumas labdarai, ypač katalikiškajai, dar labiau didino didžiausios ir stipriausios Čikagos religinės bendruomenės narių pagarbą. Jis išvystė ilgalaikius draugystės ryšius su parapijų klebonais ir vyskupais, ir tai iš pradžių buvo naudinga jam kaip verslininkui, o vėliau – ir kaip politikui. Jis buvo doras ir sąžiningas žmogus. Sachs labiau pasitikėdavo rankų paspaudimu nei oficialiai pasirašytomis sutartimis. Žmonės, turėję su juo verslo ryšių, gerai žinojo, jog Morris B. Sachs žodis – „auksinis”.

1916 m. Morris susituokė su Anna Baker. Sutuoktiniai apsigyveno Hyde Parke – 4950 Chicago Beach Drive. Po relei gimė dvi dukros, Zenia ir Rhoda, ir sūnus Morris B. Palaimintas gera žmona ir trimis vaikais bei klestinčiu verslu emigrantas iš Lietuvos save laikė ypač laimingu žmogumi. Jis „iš nieko” sukūrė ir įgyvendino „amerikietišką svajonę”.

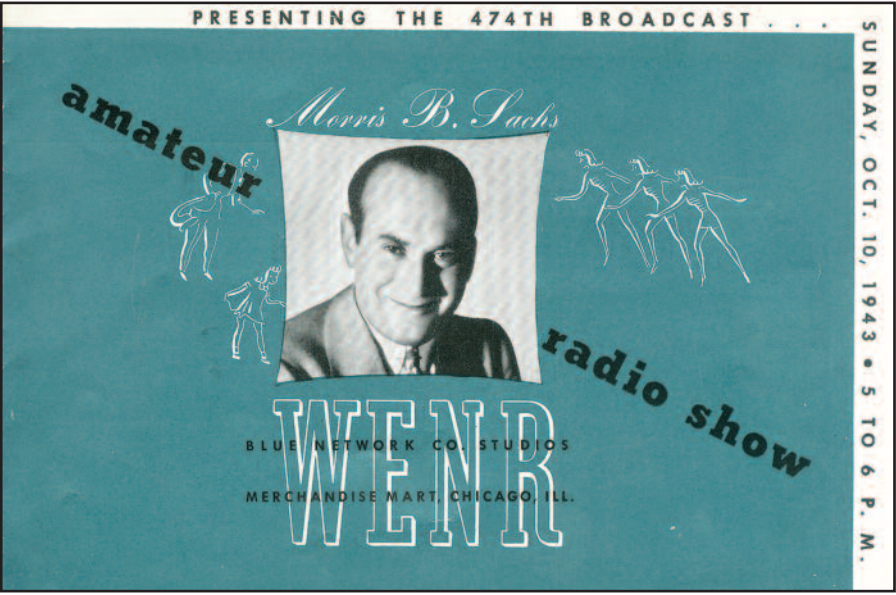
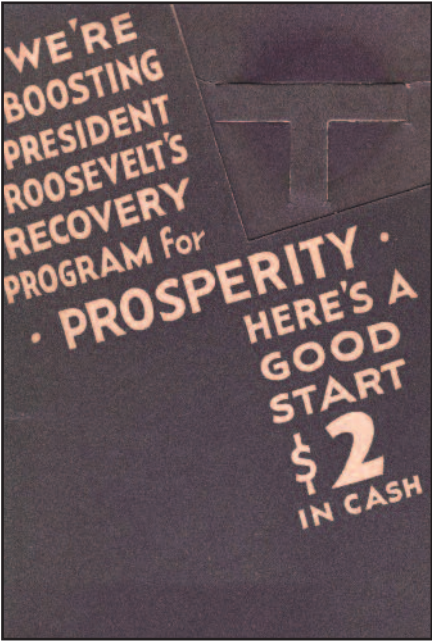
Sachs buvo pirmasis verslininkas Čikagoje, įvedęs pirkėjams išsimokėjimo sąlygas. Tai suteikė galimybę žmogui įsigyti reikalingą prekę su maža įmoka. Reikia neužmiršti, kad tuomet šalyje tvyrojo Didžioji depresija, ir kiekvienas centas buvo brangus. Sachs apyvarta buvo didelė, ir jis galėjo pardavinėti drabužius pigiau nei konkurentai. Verslas vis plėtėsi, ir 1940 m. prie savo parduotuvės Englewood apylinkėse jis papildomai pristatė dar tris aukštus. Sachs taipogi sulaukė didelio teigiamo atsiliepimo spaudoje, kai paskelbė panaikinantį visas skolas pirkėjų, kurie tarnavo JAV kariuomenėje Antrojo pasaulinio karo metu.

Pajutęs eterio jėgą

Reklamuodamas savo verslą Morris B. Sachs sugebėjo meistriškai demonstruoti „šoumeniškumą”, tad buvo natūralu, kad jis įsijungė ir į pramogų pasaulį. Apie jo pradžia eteriye – tiek radijuje, o vėliau ir televizijoje – buvo rašyta neperiodiniame reklaminiame leidinyje A Continuing Study of Major Radio Markets Study No.7 Chicago, datuotame 1948 m. spalio 25 d. (laisvas vertimas – R. M. L.): „1930 m. ponas Sachs išpirkto savo pirmą eterio laiką WSBC stotyje. Jerry Sullivan, pranešėjas, kurio tarmiškai ištariama ‘Chikawgo’ tapo įprasta vidurvakario valstijų radijo klausytojo ausiai dar trečiajame dešimtmetyje, pirmosiose Sachs laidose skambindavo pianinu ir skaitydavo skelbimus. Sullivan gaudavo 25 dol. savaitinę algą. Kiek vėliau parduotuvė sponsoriavo ‘Breakfast Club’ laidas WAAF stotyje. 1934 m. įkurta ‘Morris B. Sachs Amateur Hour’ – beje, šios laidos pradėtos aštuoniais mėnesiais anksčiau nei garsiosios ‘Major Bowles’ mėgėjų konkursų laidos. Pirmoji ‘Amateur Hour’, nuskambėjusi per WCFL, buvo transliuojama iš parduotuvės vitrinės. Tačiau nepraėjus nė metams studijos gerbėjų skaičius taip išaugo, kad pradėjo kliudyti eisui judrioje Halsted gatvėje. Kai galop įsikišo policija, laidos transliaci-

Didžiosios JAV depresijos metais Sachs padėdavo kiekvienam būsimam pirkėjui, dalindamas 2 dol. nuolaidos žetonus. Ant jų puikavosi prez. Franklin D. Roosevelt portretas, o reverse – parduotuvės Halsted gatvėje adresas su reklaminiu šūkiu: „Išsimokėjimui su šypsena”.

Kas savaitę Morris B. Sachs saviveiklininkų konkursai buvo vedami iškilminguose Merchandise Mart rūmuose miesto centre. 474-jo konkurso savaitinis lankstinukas, 1943 m.

Antroji Morris B. Sachs parduotuvė įsikūrė šiaurinėje Čikagos dalyje, Logan Square. 1948 m. spalvotas reklaminis atvirukas.

ten iš ‘Oklahoma’ (garsus 1943 m. Richard Rogers ir Oscar Hammerstein miuziklas, nors Britten labiausiai prisimenama iš TV laidų ‘Blondie’, 1959 m. ir ‘My Favorite Martian’, 1963 m. – R. M. L.), Mel Torme, Frankie Lane, Skip Farrell, Maurine Cannon, The Harmonicats ir Lillian ‘Hymns of All Churches’ Chookasian.

Parduotuvė sponsoriavo ne tik saviveiklininkų laidą, bet ir ‘nostalginių pianologų’, pavadintą ‘But Not Forgotten’, kuriame retro repertuarą skambindavo pianistas Herbie Mintz. Baigdamas interviu Morris B. Sachs pripažino, jog prekių pardavimas jo parduotuvėje gerokai išaugo pradėjus radijo laidas: ‘Kai pradėjau savo veiklą eteriye, mano parduotuvės metinė apyvarta buvo mažiau nei 200,000 dol. Šiandien ji siekia beveik 8,000,000 dol.’”

Būta ir kitų įžymybių, kurių karjeros pradžia ne kur kitur, o „Morris B. Sachs Amateur Hour” laidose. Tai komikas, kompozitorius, aktorius Steve Allen, 1954 m. tapęs pirmosios „The Tonight Show” vedančiuoju. 1941 m. Švedijoje gimusi Ann-Margaret Olsson pramogų pasaulyje įsitvirtins – dar būdama visai paauglė – taip pat šio litvako dėka. Daugeliu „Golden Globes”, „Grammy” bei „Emmy” žymenimis apdovanota aktorė, dainininkė ir šokėja išgarsėjo savo vaidmenimis filmuose „Bye Bye Birdie” (1963), „Viva Las Vegas” (1964), „The Cincinnati Kid” (1965), „Carnal Knowledge” (1971), „Tommy” (1975), „Grumpy Old Men” (1993) ir „Grumpier Old Men” (1995).

Visiems patiko įvairiausio žanro saviveiklininkų pasirodymai. Tai buvo išskirtinė proga čikagiečiams savo gabumus pademonstruoti plačiai publikai. Buvo proga laimėti tiek stambių, tiek ir kuklesnių prizų. Nors ne visada rafinuoti, entuziastai iš visos širdies dainavo, muzikavo, pasakojo anekdotus, rodė akrobatinius numerius. Kartkartėmis gimdavo ir kokia žvaigždė. Tuo laikotarpiu, kai vietinė saviveikla buvo pramogų norma, Sachs laidos tapo pačios populiariausios, o pats verslininkas buvo pramintas „saviveiklininkų tėvu”. Penkiolika metų išbuvęs radijuje, 1950 m. ryžosi pasiekti dar daugiau žmonių, pasinaudodamas ką tik išpopuliarėjusios televizijos jėga. Ir štai per Čikagos WENR sekmadienio popietėmis, 12:30–1:30 val. p. p. (simultaniškai su radijo transliacijomis), sužibėjo „The Morris B. Sachs Amateur Hour”. Lengvo būdo šmaikštusis Bob Murphy buvo laidos vedantysis. Jis į laidą įsijungė su patirties bagažu, nes prieš metus buvo vedęs to paties konkurso radijo laidas. Nuo tada jam teko dviguba atsakomybė – vesti ne tik radijo, bet ir televizijos laidas. Jo pagrindinė užduotis buvo – kad talentų varžovai (dauguma jų, manykime, niekad iki tol nebuvo buvę televizijos studijoje) atsipalaiduotų. Laidos pranešėjas buvo Bob Cunningham, o prodiuseris – Norm Heyne.

Sachs pasirodydavo kiekvienos laidos pabaigoje ir pats įteikdavo nugalėtojams rankinius laikrodžius bei kitus prizus. O televizijos žiūrovai ekrane matydavo neaukštą, pusiau praplikusį vyrą su užkrečiančia šypsena ir palūkininko manieromis. Akylesnis žiūrovas, ko gero, pastebėdavo, kad jis vaikščioja su lazdele šiek tiek šlubuodamas. Tos nelaimės ištakos buvo emociškos.

Bet apie tai – jau kitame straipsnyje.

Istorinės nuotraukos ir eksponatai iš Raimundo Mariaus Lapo asmeninio archyvo

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Kalėdų Senelį aplankė Lietuvos vaikai

100 vaikų iš globos namų savo akimis matė tikrą tikriausią Kalėdų Senelį.

LR Prezidento kanceliarijos nuotrauka/R. Dačkus

Helsinkis/Vilnius (Prezidentūros info) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė kartu su Lietuvos vaikais iš globos namų Suomijoje perdavė Kalėdų Seneliui laiškus, piešinius ir pagrindinę vaikų svajonę – augti su mylinčiais tėvais šeimose. Kalėdų Seneliui įteikta ypatinga dovana – Prezidentės bičių medus. Į šią nuotykių pilną kelionę ir susitikimą su išsvajotu Kalėdų Seneliu vyko net 100 vaikų iš įvairių globos įstaigų.

Unikalią socialinę akciją „Misija Laplandija“ organizavo prie prezidentės inicijuotos kampanijos „Už saugią Lietuvą“ prisijungęs naujienų portalas „DELFI“, parėmė lietuviška įmonė „Norfa“. Akcija, kvietusi piešti Kalėdų Seneliui ir taip padovanoti globos namų auklėtiniams kelionę į Laplandiją, sutelkė visos šalies vaikus. Beveik 3 tūkst. vaikų atsiuntė savo piešinius ir specialiame žemėlapyje žymėjo globos namus, kuriems norėjo sukurti kalėdinį stebuklą.

Pasak prezidentės, ši misija įrodė, kad mūsų vaikai moka atjausti, dailintis ir suprasti. Visų vaikų svajonė augti saugiose ir juos mylinčiose šeimose yra įmanoma, jeigu kartu padė-

Šalins propagandinius objektus?

Vilnius (LRS info) – Seimo nariai Audronius Ažubalis ir Laurynas Kasčiūnas siūlo įstatymu įpareigoti pašalinti objektus, kurių pavadinimas ar turinys propaguoja komunizmą ar kitą totalitarinę santvarką.

Įstatymas būtų taikomas viešojo naudojimo objektams, erdvėms, renginiams ir įvykiams ir aprėptų pastatus, paminklus, memorialines lentas, gatves, aikštes, taip pat vardines premijas, konkursus ir panašiai.

Tarp šalintinų objektų įstatymo iniciatoriai vardino įvairiuose šalies miestuose tebestovinčius paminklus sovietų kariams.

„Šio įstatymo rėmuose nesiūloma iškelti iš dabartinių palaidojimo vietų sovietinių karių palaikų. Yra ir Ženevos konvencija, kita vertus, tai yra palaikai. Bet visi „balvonai“, kurie šalia stovi, visi užrašai, kurie prieštarauja istorinei tiesai, tokie, kaip „čia ilsisi Lietuvos išvadotojai“, turėtų būti nuimti ir pakeisti istorinę tiesą atitinkančiais neutraliais užrašais – „čia ilsisi Sovietų sąjungos karių, žuvusių Antrajame pasauliniame kare, palaikai“, – sakė A. Ažubalis.

„Svarbu nuspręsti, kas svarbiau – ar asmenybės kūryba, ar valstybės nepriklausomybės samprata. Jei žmogus veikė prieš valstybę, tai yra žmo-

sime jai išsipildyti. Jau dabar kai kurios globos įstaigos per šventes lieka tuščios – šeimos kviečia vienišus vaikus sutikti Kalėdas savo namuose.

Šalies vadovės teigimu, jau nueitas nemažas kelias į Lietuvą be vaikų globos namų. Daug žmonių atveria savo namų duris vienišiesiems vaikams, iniciatyvos apsaugoti skriaudžiamus vaikus imasi globėjai, sudėtingoms šeimoms pagalbos ranką vis dažniau ištisia savivaldybės. Vaikų teisių apsauga, globos namų reforma yra vienas kertinių kampanijos „Už saugią Lietuvą“ prioritetų. Prezidentės pastangomis buvo apribotas mažiausių vaikų patekimas į globos įstaigas, padidinta finansinė parama išivaikinusiems ir globojantiems, įteisinti budintys globėjai.

Per pastaruosius dvejus metus pertvarkytos 23 vaikų globos įstaigos, jau beveik 400 vaikų gyvena mažuose bendruomeniniuose globos namuose. Net ketvirtadalyje savivaldybių vaikai iki trejų metų jau nebėra atiduodami į globos įstaigas ir, ištikus krizei tėvų namuose, randa vietą kitose šeimose. Pasiūlymo ir alternatyvi globa – vien tik šiomet Lietuvoje atsirado 25 laikinieji globėjai, jų šeimose auga 44 vaikai.

gus, kuris turi visas sąsajas su okupacijos atėjimu ir įtvirtinimu. Daugelis rašytojų ir tapytojų, kurie bendradarbiavo su nacistais, kad ir Knut Hamsun, buvo puikūs rašytojai ir tapytojai, ir tai netrukdo jų knygoms būti leidžiamoms, jų drobėms, tačiau jūs nerasite nei vienos gatvės, nei vieno meno centro ar jų vardo konkurso“, – kalbėjo A. Ažubalis.

Vilniaus savivaldybės politikai šiuo metu svarsto sostinėje atsisakyti įvairių objektų pavadinimų, siejamų su sovietų valdžiai talkinusiems rašytojais, visuomenininkais ir politiniais veikėjais P. Cvirką, S. Nėrimį, Antaną Venclovą ir Liudą Girą.

Nors šių rašytojų vaidmuo Lietuvoje vertinamas nevienodai, visi jie po Sovietų Sąjungos įvykdytos Lietuvos okupacijos 1940-aisiais aktyviai bendradarbiavo su sovietų valdžia, savo kūryba yra prisidėję prie sovietinės ideologijos stiprinimo.

Abejojama ne tik dėl sovietų veikėjų atminimo – diskusijos vyksta ir dėl Kazio Škirpos alėjos Vilniuje. Jo rėmėjai pabrėžia nuopelnus kuriant nepriklausomą valstybę ir organizuojant pasipriešinimą sovietų okupacijai, bet kritikai atkreipia dėmesį į antisemitizmo apraiškas Antrojo pasaulinio karo metais.

D. Trump pergalė teisminiame ginče

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump švenčia pergalę teisminiame ginče dėl draudimo šešių šalių piliečiams atvykti į JAV: šalies aukščiausiasis teismas leido išigalioti naujausiai atitinkamo jo dekreto versijai. Tiesa, šis sprendimas yra tik laikinas ir galios tol, kol bus išnagrinėtos apeliacijos prieš dekretą.

D. Trump trečiąją dekreto versiją pasirašė rugsėjo 25 dieną. Joje kalbama apie kelionių ribojimus Irano, Jemeno, Libijos, Somalio, Sirijos ir Čado piliečiams. Be to, atvykti į JAV draudžiama Šiaurės Korėjos piliečiams ir Venesuelos vyriausybės atstovams.

Tačiau Havajų ir Marilando teismai didžiąją dalimi sustabdė dekreto

galiojimą. Dabartiniu sprendimu aukščiausiasis teismas patvirtino dekreto galiojimą pilna apimtimi.

Teisminis ginčas dėl D. Trump paskelbto kelionių draudimo tęsiasi nuo sausio. Dviejose ankstesnėse dekreto versijose buvo numatyti dar griežtesni ribojimai, tačiau kartu nustatytas jų terminas. Tuo tarpu dabartinio dekreto nuostatos galioja neribotai.

D. Trump šias priemones pagrįnde argumentuoja apsauga nuo teroro. Tuo tarpu dekretų priešininkai kalba apie diskriminaciją.

Po aukščiausiojo teismo sprendimo JAV generalinis prokuroras Jeff Sessions kalbėjo apie „svarbią pergalę amerikiečių saugumui“.

Atidėjo JAV ambasados perkėlimą į Jeruzalę

Washingtonas (Diena.lt) – Po pirmųjų perspėjimų dėl situacijos Artimuosiuose Rytuose paastrėjimo JAV prezidentas Donald Trump atidėjo savo sprendimą dėl JAV ambasados Izraelyje perkėlimo. Tačiau sprendimas bus priimtas ateinančiomis dienomis. Jei D. Trump nuspręs perkelti JAV ambasadą iš Tel Avivo į Jeruzalę, palestiniečių teritorijose gresia naujas sukilimas.

Jeruzalės statusas yra vienas labiausiai ginčytinų punktų Izraelio ir palestiniečių konflikte. Izraelis miesto rytinę ir vakarinę dalis skelbia „amžina, nedalomą sostinę“. Palestiniečiams tuo tarpu Rytų Jeruzalė yra jų būsimo valstybės sostinė. Jei JAV perkeltų savo ambasadą į Jeruzalę, tai reikštų, jog Washingtonas vienašališ-

kai pripažįsta miestą kaip sostinę.

Dar 1995-aisiais JAV Kongresas priėmė įstatymą, kuris numato ambasados perkėlimą į Jeruzalę. Tačiau nuo tada visi JAV prezidentai kas šešis mėnesius pasirašydavo dekretą, stabdantį įstatymo galiojimą.

D. Trump vieną kartą jau pasirašė tokį dekretą. Tačiau per rinkimų kampaniją jis yra pareiškęs, jog tapęs prezidentu perkels JAV ambasadą į Jeruzalę. Baltųjų rūmų atstovas pabrėžė, kad D. Trump svarsto ne ar perkelti ambasadą į Jeruzalę, o kada tai padaryti.

Izraelis Jeruzalės rytinę dalį užėmė 1967 metais ir 1980-aisiais ją aneksavo. Tarptautinė bendrija aneksijos nepripažįsta. Visos užsienio ambasados yra įsikūrusios Tel Avive.

JAV žiniasklaida – „užsienio agentės“

Maskva (LRT.lt) – Rusijos teisingumo ministerija paskelbė devynias JAV žiniasklaidos priemones, tarp jų – radiją „Amerikos balsas“ (Voice of America), „užsienio agentėmis“, prezidentui Vladimirui Putinui pasirašius įstatymą, leidžiantį suteikti tarptautinėms žiniasklaidos organizacijoms šią kontroversišką etiketę.

Pranešime sakoma, kad JAV finansuojamas „Amerikos balsas“ ir Laisvosios Europos radijas/Laisvės radijas (Radio Free Europe/Radio Liberty) bei kitos susijusios žiniasklaidos priemonės yra pripažintos „atliekančios užsienio agentų funkcijas“.

Rusija paskubomis priėmė įstatymą, kuriuo šią priemonę leidžiama taikyti žiniasklaidos priemonėms ir kuris yra atsakas į JAV reikalavimą,

kad Kremliaus finansuojama televizija RT užsiregistruotų kaip „užsienio agentė“.

Teisingumo ministerija dabar tai oficialiai įteisino – ir dėl šių stočių, ir dėl jų padalinių, įskaitant Laisvosios Europos radijo naujienų svetaines, skirtas tokiems regionams kaip Krymas ir Kaukazas, ir bendrą Laisvosios Europos radijo ir „Amerikos balso“ televizijos kanalą „Telekanal Nastojaščeje Vremia“.

Šie „užsienio agentai“ privalo taip save įvardyti visuose dokumentuose, be to, nuodugnai tikrinamas jų personalas ir finansavimas.

Daugelis nevyriausybinių organizacijų dėl to nutraukė savo veiklą, pareiškusios, kad dėl per griežtos kontrolės joms tampa neįmanoma dirbti.

Betliejuje įžiebta Kalėdų eglė

Roma (Bernardinai.lt) – Betliejuje, kuriame, kaip tikima, gimė Kristus, įžiebta Kalėdų eglė. Maždaug 15 metrų šventinis medis papuoštas šalia Kristaus gimimo bažnyčios, kuri iškilusi toje vietoje, kur gimė Jėzus Kristus ir yra viena švenčiausių krikščionims vietų.

Betliejuje buvo pasveikintas Šventosios žemės sergėtojas, Popiežiaus pasiuntinys Artimuosiuose Rytuose, tėvas Francesco Patton ir kiti aukštieji dvasininkai, kurie paprastai atvyksta į Kristaus gimtinę prasidėjus Adventui.

Trys krikščionybės šakos – kata-

Betliejuje įžiebta Kalėdų eglė. Gn homes.us nuotr.

likai, armėnų ir graikų stačiatikai – atsaikingos už Kristaus gimimo bažnyčią Vakarų Krante, Palestiniečių savivaldoje.

VERSLO NAUJIENOS

Kas atbaido net geriausius specialistus

Nors apie įmonę aplinkinių nuomonę labiausiai formuoja esantys ar buvę darbuotojai, tačiau kartais užtenka ateitį į pokalbį dėl darbo, kad pamatytum, kokia yra bendrovės kultūra. Arba kad jos apskritai čia nėra.

Arrogantiškas personalo darbuotojo tonas kalbantis su kandidatu telefonu, gluminantys klausimai pokalbio metu, vertimas kandidatą laukti arba apskritai pamiřstama, kad jis pakviestas į pokalbį, – visi šitie dalykai specialistams, ieřkantiems darbo, sukelia abejonių, ar tikrai norėtų dirbti šioje įmonėje.

Tačiau didžiausia klaida, kurią daro įmonės – nepraneša kandidatui apie sprendimą, ar jam siūloma darbo vieta, arba padaro tai per vėlai, kai žmogus jau būna susiradęs kitą darbą. Nes žmogui reikia gyventi čia ir dabar, laukti, kada darbdavys, tegul ir geidžiamas, apsispręs, ne visi turi gali-mybių.

Savaitė – ir ne ilgiau

Tai, kad įmonių atstovai dažnai pridaro šurkščių klaidų kalbėdamiesi su kandidatais, pabrėžia ir Al-manta Jakštaitė-Vinkuvienė, verslo konsultavimo bendrovės skyriaus vadovė.

Kaip dažnai daromą klaidą ji įvardija tai, kad kandidatui neskubama pranešti apie sprendimą, ar jis priimamas į darbą.

„Šią klaidą ypač daro smulkiųjų ir vidutinių įmonių vadovai, kurie patys susitinka su kandidatais. Jei manysite, kad žmogus atsakymo lauks tris savaites, jį prarosite, – jei tai geras specialistas, per tą laiką jis tikrai sulauks pasiūlymo iš kitos įmonės ir ten nueis. Optimalus laikas, per kurį

reikėtų pasirinkti ir informuoti žmogų – viena savaitė”, – aiškina ekspertė.

Kita klaida – vadovai dažnai linke klausinėti kandidato apie jo patirtį ir lūkesčius, bet patys net nebando įmonės „parduoti” kaip geidžiamo darbdavio, neišvardija, kodėl jis turėtų norėti dirbti būtent čia.

Trečias dalykas, kurio privaloma vengti, – nežadėti to, ko nebus galima įvykdyti.

Ilgai neužsilieka

Jei kandidatai užkimba ant darbdavio, nežiūrinčio rimtai į atranką, kabliuko, ir pradeda dirbti bendrovėje, čia jie ilgai neužsibūna. Dar blogiau – išeidami išsineša nuoskaudų, apie kurias papasakoja savo pažįstamiems ar socialiniuose tinkluose.

Ekspertė nurodo, kad viena dažniausių tokių „charakterių nesutapimo” priežasčių yra būtent nepasverti arba lengva ranka išdalyti darbdavio pažadaį.

„Darbdaviai labai dažnai paslysta – kai reikia specialisto, jam pažadama bet kas, kad tik šis ateitų dirbti. Bet kai žmogus pradeda dirbti, jis pamato, kad tai buvo tik tušti žodžiai. O jei realybė nuo vaizdo, kuris buvo nupieřtas per atranką, skiriasi, motyvacija krenta labai smarkiai. Toks darbuotojas tikrai nesistengs dirbti lyg sau, nes jaus nuoskaudą. Dar daugiau – jis toje įmonėje greičiausiai neužsibus, o išėjęs tikrai neslėps nuo kitų, kad pasijuto bendrovės apgautas”, – perspėja A. Jakštaitė-Vinkuvienė.

Kiekvienas neigiamas atsiliepi-mas smukdo įmonės reputaciją, o tai reiškia, kad darbuotojų jai rasti taps tik sunkiau.

Rasa Dževeckytė
„Verslo žinios”

Kokio boso elgesio nekenčia darbuotojai

Atliekamos darbuotojų apklausos, atskleidžia, koks boso elgesys labiausiai nepatinka kolektyvui.

Darbuotojams labiausiai nepriimtinas elgesys yra, kai vadovas priiima už juos nuopelnus, rodo 1.000 JAV darbuotojų apklausa, kurią atliko žmogiřkųjų iřteklių programinės įrangos kūrėja „Bamboo HR”.

Šį elgesį, kaip labiausiai erzinantį, įvardijo 17% apklaustųjų. Apklausą taip pat parodė, kad kuo darbuotojas vyresnis – tuo nuopelnų vagystė juos labiau žeidžia.

Antras blogiausiai įvertintas vadovų elgesys – nepasitikėjimas darbuotojais, taip pat juos itin erzina, kai atrodo, kad vadovams nerūpi, jog darbuotojai yra persidirbę.

Taip pat nepatinka, kai vadovai nesirūpina teisingu darbuotojų pini-

giniu atlygiu, samdo arba paaukřtina ne tuos žmones, neužstoja darbuotojų ginčo su klientais metu.

Tarp blogiausiai įvertinto elgesio papuolė ir prasti nurodymai konkrečioms pozicijoms, neaiřkūs lūkesčiai, mikrovadyba.

44% darbą paliekančių žmonių teigia, kad vadovas yra pirminė išėjimo priežastis.

Apklausos dalyviai taip pat įvardino ir elgesį, kuris jų neerzina. Pavyzdžiui, 64% teigia, kad tapti „draugais” su vadovu socialiniuose tinkluose jiems yra priimtina. 54% darbuotojų teigia, kad vadovui nėra būtina leisti kartu laiko už darbo ribų.

Greta Jankaitytė
„Verslo žinios”

Singapūre naujos galimybės Lietuvai

Singapūre Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir jį lydinti delegacija susitiko su itin aukštai vertinamais šios šalies nacionaliniu bei Nanjango technologijų universitetais ir vienos stipriausių mokslo ir tyrimo įstaigų pasaulyje Singapūro mokslo, technologijų ir tyrimų agentūros A*STAR atstovais.

Susitikimų metu aptartos galimos bendradarbiavimo kryptys gyvybės mokslų, fotonikos, finansinių technologijų, inžinerijos, išmaniųjų mies-

L. Linkevičius iš Singapūro grįžo su itin geromis žiniomis. Urm. It nuotr.

tų technologijų ir kibernetinio saugumo srityse, sutarta skatinti dialogą dėl bendrų mokslo programų ir akademinų mainų.

ELTA

Kas atbaido investuotojus Lietuvoje

Iki šiol nuosekliai augęs ir šių metų viduryje rekordines aukštumas pasiekęs Lietuvos investuotojų pasitikėjimo indeksas per pastarąjį pusmetį vėl smuktelėjo iki metų pradžioje fiksuoto lygio – atskleidė stambiausius investuotojus į šalies ekonomiką vieni-jančios asociacijos atliktas tyrimas.

Vienuoliktą kartą atlikto tyrimo duomenimis, Lietuvos investuotojų pasitikėjimo indeksas (LIPI) ketvirtąjį šių metų ketvirtį buvo 1,216 balo (iš 2 galimų). Asociacijos valdybos pirmininko Rolando Valiūno teigimu, tokį pokytį daugiausia lėmė prastėjantis investuotojų požiūris į politinį šalies stabilumą, verslo skaidrumą ir mokesčių sistemos efektyvumą.

„Nors per pastarąjį pusmetį investuotojų nuotaika pastebimai suprastėjo, jų pasitikėjimas Lietuvos ekonomika bei jos perspektyvomis tebėra gana aukštas. Vis dėlto, šie pokyčiai yra aiřki paskata šalies valdžios institucijoms susirūpinti politine lyderyste ir imtis strateginių pokyčių verslo aplinkai gerinti. Kol trypčiojama dėl tokių sprendimų kaip „Sodros” lubų įvedimas, Lietuvos galimybės rimtai konkuruoti tiek dėl užsienio investicijų, tiek dėl talentų, sparčiai tirpsta”, – komentavo R. Valiūnas.

Lyginant su metų viduriu, manančių, kad darbo įstatymus būtina nedelsiant tobulinti, sumažėjo perpus. Apklaustų investuotojų nuomone, svar-

biausias valstybės prioritetas artimiausiu metu – švietimo sistemos tobulinimas. Susirūpinimą šia sritimi išreiškė 79 proc. respondentų. Kita itin dėmesio reikalaujanti sritis – viešojo sektoriaus efektyvumas. Net 59 proc. investuotojų išreiškė paramą Vyriausybės siekiams jį didinti.

Tyrimo duomenimis, vienu aktualiausių pastarojo meto verslo iššūkių lieka didėjantis atotrūkis tarp darbo jėgos našumo ir atlyginimų.

Vienu iš būtinų pokyčių galėtų tapti Finansų ministerijos planuojami mokesčių įstatymų pakeitimai. 57 proc., apklaustųjų tikisi, kad įgyvendinus laisvųjų ekonominių zonų modelio pakeitimus, bus teigiamai paveikta investicinė aplinka. Itin teigiamai vertinamas siūlymas nustatyti 5 proc. pelno mokesčio tarifą patentabilių išradimų komercializavimui. Tokiai iniciatyvai pritaria 97 proc. tyrimo respondentų.

95 proc. investuotojų pritaria „Sodros” įmokų lubų įteisinimui. 59 proc. investuotojų mano, kad geriausio poveikio verslo aplinkai ir investiciniam klimatui leistų tikėtis lubos, taikomos nuo 6 vidutinių mėnesinių atlyginimų. Apie pusę, 49 proc., investuotojų yra įsitikinę, kad įteisinus šią ekonominę priemonę padidėtų darbuotojų atlyginimai bei sumažėtų šešėlinė ekonomika.

ELTA

Rekordiniai naujų būstų pardavimai JAV

Naujų gyvenamųjų būstų pardavimai Jungtinėse Valstijose spalį augo antrą mėnesį paeiliui bei pasiekė aukščiausią lygį nuo praėjusio dešimtmečio nekilnojamo turto burbulio laikų.

Palyginus su rugsėjo mėnesiu, pardavimai išaugo 6,2 proc. bei pasiekė aukščiausią tašką nuo 2007 m. spalio, skelbia JAV prekybos departamentas.

Šis rezultatas smarkiai pralenkė prognozes analitikų, kurie vidutiniškai tikėjosi 2,5 proc. prieaugio.

Ką praturtino „kibernetinis pirmadienis“?

Internetinės prekyvietės „Amazon” įkūrėjas Jeff Bezos tapo turtingiausiu planetos žmogumi po to, kai geri pardavimai per „juodąjį penktadienį” ir „kibernetinį pirmadienį” pakėlė „Amazon” akcijų kainą.

Remiantis žurnalo „Forbes” sudaromu realaus laiko reitingu, J. Bezos asmeninis turtas jau kitą dieną po pirmadienį viršijo 100 mlrd. JAV dolerių ribą ir pasiekė 100,3 mlrd. JAV dolerių.

Antroje vietoje yra gerokai atsiliekantis vienas iš „Microsoft” įkūrėjų Bill Gates, kurio asmeninis turtas vertinamas 89,4 mlrd. JAV dolerių.

J. Bezos priklauso beveik 17 proc. „Amazon” akcijų. Pirmadienį kompanijos akcijų kursas viršijo 1200 JAV dolerių ribą, o visos kompanijos rinkos vertė pasiekė maždaug 576,3 mlrd. JAV dolerių.

BNS

Euro ir kitų valiutų santykiai (2017 metų gruodžio 6 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,85 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,65 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,67 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,14 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

„Tikslas – Amerika” stotelė – Massachusetts valstijoje

Lietuvių klubas vasaromis veikia Gardner miesto paežerėje, jam vadovauja klubo šeimininkai Bronė ir Bill Vyšniauskai (d.). Kairėje – A. Žemaitis.

Atkelta iš 5 psl.

Deja, panašių istorijų, gal švelnesnių, girdėjome daug. Tas nebendravimas, susipriešinimas tarp skirtingų lietuvių: „bangų”, skirtingo amžiaus, skirtingų pažiūrų... Negali sakyti, kad tai nauja: paskaičius kunigo William Wolkovich-Valkavičiaus knygas apie lietuvių parapijų istoriją atrodo, kad seniau, prieš 100 metų, priešpriešos būta dar daugiau: lenkakalbių – lietuviakalbių, kairiųjų – tautininkų – religingųjų... Bet seniau ir lietuvybe besirūpinančių buvo daugiau, todėl net ir tokiomis sąlygomis šitiek daug pastatyta! O dabar skaldytis nebėra erdvės.

Viliuosi, kad visi supras, jog ir lietuvių bažnyčia, ir paminklas lietuviams, ir lietuvių klubas yra svarbūs

lietuviški dalykai, kuriuos reikia išsaugoti ateinančioms kartoms – nes jie ypatingi, jų nėra daug. Nesvarbu, kurios bangos imigrantai juos pastatė ir prižiūri, kaip gerai tie žmonės moka lietuviškai, religingi jie ar ne. Mano nuomone, atėjo laikas, kai visi turėtų būti vieningi, kai turėtume į kitus lietuvius žiūrėti kaip į „saviškius” ir visokeriopai stengtis įtraukti juos (ir ne tik juos) į lietuviško paveldo saugojimą bei toleruoti, kad į kai kuriuos dalykus jie žiūri kitaip.

Visas Massachusetts aplankytas vietas ir jų aprašymus galite rasti interneto svetainėje: <http://map.truelithuania.com/masachusetts-lietuvisku-vietu-zemelapis/>.

Augustinas Žemaitis – projekto „Tikslas – Amerika” vadovas.

Apie Lawrence miesto ir apylinkių lietuviškas vietas projekto autoriams Aistei ir Augustinui Žemaičiams (v.) papasakojo Marie Ann Kaslow (k.) ir vaikščiojanti lietuviybės enciklopedija Jonas Stundžia (d.). Augustino Žemaičio nuotraukos

Tikėjimas	Gyvenimas	Atmintis
Bažnyčios Vienuolynai	Sinagogos Bažnyčios (ne R. katalikų)	Kapinės
Reikšmingiausios vietos. Įdomios kiekvienam lietuviui ir ne tik jiems	Lietuvių namai	Muziejai
Kitos svarbios / įdomios lietuviškos vietos	Kiti pastatai	Paminklai
Išlikę tik lietuviybės pėdsakai		Kapai
Lietuviška tik istorija (nieko matomo nėra)		Vietovardžiai
Ne lietuviškos vietos, glaudžiai susijusios su lietuviais		Atminimo lentos, vietos

Žemėlapis legenda – štai taip interneto svetainėje www.tikslasamerika.lt yra žymimos įvairios su Lietuva susijusios vietos Amerikoje.

MANO VIRTUVĖ

KEPAME KALĖDOMS – 2

Figų-datulių pyragai labai paplitę Viduržemio jūros šalyse, ypač Ispanijoje. Šis gardus vaisinis pyragas yra viena iš tokių kepinių versijų ir labai tinka kalėdiniam laikotarpiui.

Pyragas su džiovintais vaisiais ir riešutais

Reikės:

- 90 g (3 oz) miltų
- 1 arb. šaukštelio kepimo miltelių
- 90 g (3 oz) rudojo cukraus
- 150 g (5 oz) džiovintų datulių
- 100 g (3,5 oz) džiovintų figų
- 50 g (1,7 oz) džiovintų spanguolių
- 50 g (1,7 oz) džiovintų abrikosų
- 300 g (10,5 oz) įvairių riešutų
- 2 arb. šaukštelių vanilės ekstrakto
- 3 kiaušinių
- žiupsnelio druskos
- žiupsnelio kardamono
- žiupsnelio cinamono
- žiupsnelio aitriosios paprikos
- cukraus pudros (papuosti)

Miltus persijoti ir sumaišyti su kepimo milteliais, ruduoju cukrumi bei prieskoniais. Džiovintus vaisius ir riešutus šiek tiek pasmulkinti ir suberti į miltų mišinį. Kiaušinius su vanilės ekstraktu išplakti, supilti į bendrą masę ir labai gerai išmaišyti. Perpilti į paruoštą kepimo indą. Kepi 180 C (350 F) temperatūros orkaitėje apie 1,5 val. Atvėsinti, pabarstyti cukraus pudra, supjaustyti gabaliukais ir patiekti.

Šokoladinis skanėstas

Šio saldumyno net kepti nereikia – jo gaminimas labai paprastas!

Reikės:

- 330 g (12 oz) juodojo šokolado
- 100 g (3,5 oz) džiovintų vaisių
- 100 g (3,5 oz) riešutų
- 100 g (3,5 oz) sėklų (saulėgrąžų, moliūgų ir pan.)

Šokoladą sutrupinti ir kaitinti, kol išsilydys. Kepimo inde, ištiestame kepimo popieriumi ar folija, tolygiai paskirstyti skystą šokoladą. Apibarsyti smulkintais džiovintais vaisiais, trupintais riešutais ir sėklomis. Padėti 40 min. į šaldytuvą, kad sustingtų. Sulaužyti nedideliais gabalėliais.

Smagaus Kalėdų laukimo!

Jūsų Indrė

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmenų turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Amerikinis siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kumigaikščių Užveig
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Šiuo metu jau surinkinėjame siuntas Kalėdoms!

Adventas ir Šv. Kalėdos
Šv. Mišių ir šventinių renginių tvarka

Palaimintojo Jurgio Matulaičio Misija
(14911 E. 127th St., Lemont, IL 60439)

Gruodžio 10 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. – Kalėdinis chorų koncertas bažnyčioje.

Gruodžio 15 d., penktadienį, 7 val. v. – Bendruomeninis Susitaikinimas (išpažintis).

Gruodžio 18 d., pirmadienį, 7 val. v. – Bendruomeninis Susitaikinimas (išpažintis).

Gruodžio 19 d., antradienį, 11 val. r. – Bendruomeninis Susitaikinimas (išpažintis).

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 9 ir 11 val. r. – Kūčių dienos šv. Mišios; 4 val. p. p. ir 10 val. v. – Kūčių vakaro šv. Mišios (Bernelių Mišios).

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 6 val. v. – Misijos Kūčių vakarienė (prašome registruotis iki gruodžio 20 d.).

Gruodžio 25 d., pirmadienį, 9 ir 11 val. r. – Kalėdų dienos šv. Mišios.

Gruodžio 27–28 d., trečiadienį–ketvirtadienį, nuo 9 val. r. iki 5 val. v. –Biblinė vaikų stovykla (Ateitininkų namuose).

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 9 ir 11 val. r. bei 6 val. v. – šv. Mišios. Šventoji Šeima (Naujųjų metų išvakarės).

Sausio 1 d., pirmadienį, 9 ir 1 val. r. bei 6 val. v. - šv. Mišios. Švč. Mergelė Marija, Dievo Gimdytoja (Naujieji Metai).

Sausio 7 d., sekmadienį, 9 ir 11 val. r. bei 6 val. v. – šv. Mišios. Kristaus apsireiškimas (Trys karaliai).

Asmeninės išpažintys – kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį, nuo 5 val. p. p. iki 6 val. v.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia
(6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629)

Gruodžio 8 d., penktadienį, 11 val. r. – šv. Mišios. Švč. Mergelės Marijos nekaltojo prasidėjimo šventė.

Gruodžio 16 d., šeštadienį, 4 val. p. p. – Bendruomeninės Susitaikinimo pamaldos ir asmeninės išpažintys.

Gruodžio 24 d., sekmadienį – Kučių dienos šv. Mišios: 9:30 val. r. –angliškai, 11 val. r. – lietuviškai, 6:15 val. v. – Jaunimo Mišios (giedos vaikų pop choras „Svajonė“), 10 val. v. – Bernelių Mišios (giedos parapijos choras).

Gruodžio 25 d., pirmadienį – Kalėdų dienos šv. Mišios: 9:30 val. r. –angliškai, 11 val. r. – lietuviškai.

Sausio 1 d., pirmadienį, 11 val. r. – Naujųjų Metų šv. Mišios.

Asmeninės išpažintys – kiekvieną šeštadienį nuo 3 iki 4 val. p. p.

Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos
Nekalto Prasidėjimo parapija
(2745 W. 44th St. , Chicago, IL 60632)

Gruodžio 10 d., sekmadienį, 10 val. r. – Antrasis Advento sekmadienis.

Gruodžio 17 d., sekmadienį, 10 val. r. – Trečiasis Advento sekmadienis. Po pamaldų – suneštinis Kalėdinis pobūvis parapijos salėje.

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 10 val. r. – Ketvirtasis Advento sekmadienis. 8 val. v. – Bernelių šv. Mišios.

Gruodžio 25 d., pirmadienį, 10 val. r. – Kalėdų ryto šv. Mišios.

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 10 val. r. – Šv. Šeimos Šventė.

Sausio 1 d., pirmadienį, 10 val. r. – Švč. Mergelės Marijos Gimdytojos Šventė ir Naujieji Metai.

Sausio 7 d., sekmadienį, 10 val. r. – Trijų Karalių Šventė.

Šv. Mišias atnašauja kun. Gediminas Keršys.

Ketvirtadieniais 8:30 val. r. taip pat vyksta lietuviškos šv. Mišios. Po jų klausomos išpažintys.

Šv. Antano bažnyčia
(1500 S. 50th Ave., Cicero, IL 60804)

Gruodžio 17 d., sekmadienį, 8:45 val. r. – šv. Mišios. Po Mišių — Advento agapė ir vaišės.

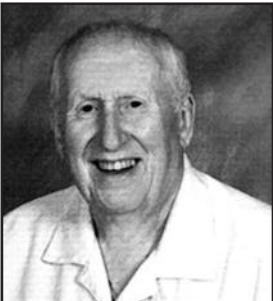
Gruodžio 25 d., pirmadienį, 8:45 val. r. – Kalėdų dienos šv. Mišios.

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 8:45 val. r. – Šv. Šeimos Šventė.

Sausio 1 d., pirmadienį, 8:45 val. r. – Švč. Mergelės Marijos Gimdytojos Šventė ir Naujieji Metai.

A † A
BRONIUS BIKULČIUS
(1932-1917)

2017 m. lapkričio 28 d. Amžinybėn iškeliavo Bronius (Barney) Bikulčius. Gimė ir augo Imbrade, Zarasų apskrityje. Į JAV atvyko 1949 m. Tarnavo JAV kariuomenės karo policijoje Korėjos karo metu. Bronius su šeima ilgą laiką gyveno Cicero, IL. Buvo aktyvus bendruomenės narys, daug metų giedojo Šv. Antano bažnyčios chore, priklausė Cicero Medžiotų ir meškeriotų klubui ir buvo aktyvus jūrų šaulių kuopos „Klaipėda“ šaulys. Prieš keletą metų Bronius su mylima žmona išvyko gyventi į Dallas,TX. Santuokoje jie išgyveno gražius 62 metus.

Nuliūdę liko: žmona Mikalina (Šeduikytė) Bikulčienė; sūnūs su žmonomis: Bronius ir Dawn – Arlington, TX, Jonas ir Yvonne – Scottville, MI, Edmundas ir Jeanne – Warrenville, IL bei dukra Elytė (Bikulčiūtė) DeGroot su vyru Thomas – Augusta, GA; anūikai: Bruno ir Marcus, Michelle Bikulcius-Grimmer ir jos vyras Peter, Sarah, Kimberly, Michael, Jonathan, Kęstutis Laukaitis II ir Dakota DeGroot; proanūikai: Bruno Kai, Isabel Sky ir Logan Laukaitis. Taip pat liūdi brolis Rimantas su žmona Onute.

Šv. Mišios už velionį bus aukojamos gruodžio 14 d., ketvirtadienį, 11 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, 6812 S. Wash-tenaw Ave., Chicago, IL 60629.

Šeima prašo vietoje gėlių paaukoti žmonos Mikalinos priežiūrai. Auką taip pat galima pervesti internetu GoFundMe puslapyje.

Nuliūdę artimieji

REKOLEKCIJOS VYRAMS:
„ŠV. JUOZAPAS: VYRŲ VYRAS“

Šeštadienį, gruodžio 9 d.
9 val. r. – 1 val. p. p.
Ateitininkų namuose
1380 Castlewood Dr., Lemont, IL
Vedėjai: tėvas Lukas Laniauskas, SJ
tėvas Gintaras Vitkus, SJ
Matas Čyvas

Prašome užsiregistruoti iš anksto pas
Dainę Quinn: dainequinn@gmail.com ar
Ritą Maleiškienę tel.: (630) 888-5013

Auka: 20 dol.

Rekolekcijas ruošia Ateitininkų namai ir
Pal. Jurgio Matulaičio misija

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Justina Skališius, gyvenanti Waukegan, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. auką. Esame dėkingi už Jūsų paramą, kuri taip reikalinga laikraščio išlaikymui.

Vitas Sirgedas, gyvenantis Novi, MI, atnaujindamas metinę „Draugo“ prenumeratą ir suprasdamas lietuviškos spaudos rūpesčius, pridėjo 50 dol. auką, už kurią nuoširdžiai dėkojame.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gruodžio 7 d., ketvirtadienį, 6:30 val. v.** LR generaliniame konsulate New Yorke, 420 5th Ave., 3rd Floor, New York, NY, Balio Dvariono kūtinis atliks smuikininkė Justina Auškelytė ir pianistas Cezare Pezzi. Veiks dailininkės Aldonos Simutis darbų paroda. Registracija: ny.renginiai@urm.lt.

■ **Čikagos apylinkių ateitininkai, jų šeimų nariai** bei draugai yra kviečiami į tradicinės Kūčias, šv. Mišias bei agapę, kurios vyks gruodžio 17 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Jaunimo centre, 5220 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Apie dalyvavimą iki gruodžio 10 d. pranešti Onai Daugirdienei tel. 630-325-3277 arba el. paštu odaugirdas@hotmail.com.

■ **Vynas, sūris ir Baronas. Vakaronė,** skirta paminėti Aloyzo Barono 100-jai gimimo sukakčiai, vyks gruodžio 15 d., penktadienį, nuo 6:30 val. v. „Draugo“ patalpose, 4545 W. 63 g-vė, Chicago, IL.

■ **Gruodžio 17 d., sekmadienį, po 11 val.** r. šv. Mišių visus maloniai kviečiame prie bendro Švč. M. Marijos Gimimo parapijos Kūčių stalo. Kalėdines giesmes atliks viešnia iš Lietuvos solistė Rūta Morozovaitė. Prašome užsisakyti vietas iš anksto tel. 773-776-4600. Kaina 25 dol., vaikams iki 12 metų – nemokamai.

DRAUGAS 773-585-9500

Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos ateitis – jūsų rankose

Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos dabartinė padėtis ir būsima jos ateitis bus pristatyta susirinkime, kuris įvyks **gruodžio 9 d., šeštadienį, 12 val. p. p. parapijos salėje.** Klebonas Flavin ir vikaras Souza supažindins su parapijos veikla ir finansiniu stoviu, pasidalins mintimis apie parapijos ateitį. Labai svarbu, kad gausus būrys parapijiečių dalyvautų šiame susirinkime ir parodytų mūsų visų pasiryžimą išlaikyti lietuvišką parapiją. Stengkitės atvykti. Svarbu!

Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos Veiklos komiteto informacija

Travel Lithuania & Baltics 2018 with

BALTIC IDEA GENERATOR

Your reliable local tour operator

Services:

- Individual & group trips: Lithuania, Latvia, Estonia
- Research your ancestry
- Hotels/ transport/ meals/ guides/ event tickets etc.

**Book & Pay until 31st DEC 2017
Get - 10% Early Bird's discount!**

Lithuanian Song & Dance Festival Short tour NOW 719,1 Eur

Lithuanian Song & Dance Festival Grand tour NOW 1440 Eur

Lithuania & Latvia - Baltic Gems NOW 711 Eur

Discover Lithuania NOW 1035 Eur

Tour descriptions : www.balticidea.com

For more information, contact us:

travel@balticidea.com

011 370 67878633

Namams pirkti paskolos

duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

„Stormy Photography Company“ nuotr.

Pasaulio lietuvių centrą užvaldė kalėdinė nuotaika

Atkelta iš 1 psl.

O kaip smagu buvo sulaukti Kalėdų senelio! Nenuostabu, kad jis atlėkė ne rogėmis, o paspirtuku, juk Čikagoje oras buvo visai kaip pavasarij. Vaikai žaidė žaidimus, šoko ir linksminosi kartu su Kalėdų seneliu, visi kartu karštai prašė švento stebuklo ir taip uždegė PLC eglutę. Na, o kokia gi šventė be dovanų ir balionų?! Kai centro komanda pradėjo dalinti „Dadu“ ledus, tai ir tėveliai ėmė šypsotis kaip vaikai. Taip ir norisi sakyti: „Ir visi gyvena gražiai ir laimingai“.

PLC dėkoja renginio vedėjams, atlikėjams, svečiams bei, žinoma, centro draugams, padėjusiems įvykdyti šį sumanymą: „Atlantic Express“, Vytautui Sruogai ir „AVF Realty“, „Doolin's“, „Pipirų rateliui“, „You Go Wild Adventures“ bei Skaistei Bosas.

Šeštadienis–sekmadienis, gruodžio 2–3 d. – PLC Kalėdinė mugė

Jau tą patį vakarą PLC Ritos Riškus salėje knibždėjo Kalėdinės mugės rengėjai ir prekiautojai, besiruošdami šventiniam prekybiniam savaitgaliui. Daugiau nei 70 kūrėjų, menininkų, prekeivių bei organizacijų ruošė savo kampelį. Stalai lūžo nuo visokiausių gė-

rybių: rankų darbo mezginių, siuvinių, papuošalų, vaistažolių ir uogienių, kosmetikos, gėrimų, rūkytų gaminių ir kepinų, duonos, kūčiukų ir tradiciniiais lietuviškais ornamentais margintų juostų bei eglutės žaisliukų. Šeštadienį ir sekmadienį nuo pat ryto į salę plūdo žmonės, beieškantys originalių dovanų, rankdarbių ir lietuviškų stalo gėrybių. Kiekvieną prie durų su plačia šypsena pasitiko jau ne vienerius metus mugę kuruojanti PLC renginių koordinatorė Elytė Rėklaitytė.

Tokia gausa puikių dirbinių ir produktų ne vieną sugundė išeiti pilnais krepšiais. Kasmet PLC Kalėdinę mugę aplanko apie 1,500 svečių – tai puiki galimybė vieniems kitus sutikti, pasibūti ir tuo pačiu apsipirkti. Džiugu, kad šis renginys pritraukia vis daugiau prekiautojų. Kas žino, gal kitamet teks plėstis, atidaryti mugę ir kitos PLC salės duris. Šiemet mugę sulaukė ir kitataučių prekybininkų: iš Latvijos, Lenkijos, Ukrainos, Rusijos bei vietinių amerikiečių, kai kurie prekiautojai atvyko ir iš kitų valstijų.

Mugės svečius linksmino savanoriai, muzikantai, kalėdinių giesmių giedotojai, o sušalusius ir išalkusius šviežiu karštu maistu maitino lietuviško restorano „Kunigaikščių užėja“ komanda.

Rengėjų info

Prie „Saulutės“ stalo (iš k.): Daina Siliūnienė, Lina Žliobienė, Aušra Saulienė, Marytė Černiūtė ir Raminta Marchertienė. Donato Tijūnėlio nuotr.

Kasmet mugę Pasaulio lietuvių centre pritraukia vis daugiau prekiautojų ir lankytojų.